

DIRVA

Nr. 31

Kovas-March 14, 1962

Cleveland, Ohio

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDO TARYBA ĮVERTINO VEIKLĄ IR PERRINKO VALDYBĄ

(Pranešimas iš apyskaitinio susirinkimo)

NEW YORKAS, kovo m. -- "Lietuvos Nepriklausomybės Fondas reikalingas, jo veikimas teigiamas ir svarbus," -- tokia išvada, kaip užrašytina sau ir skelbtina visiems, priėmė Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Taryba, apyskaitiniame susirinkime apsvačiusi pastarųjų dvejų metų Lietuvos Nepriklausomybės Fondo veikimo apžvalgą.

Susirinkimas įsitikino ir atžymėjo, kad LNF paremia eilę darbų bei paskirų veiksmų, nors ir nedidelio masto, bet turinčių reikšmės Lietuvos laisvės kovos dvasiai ir jėgoms palaikyti. LNF paramos dėka yra buvę galimybių pavartoti tam tikslui kultūrinio pobūdžio -- politinės reikšmės priemonių, kurių pavartojimas be tos paramos nebūtų buvęs galimas.

Susirinkimas įsitikino ir pripažino, kad LNF lėšomis paremtieji darbai bei paskirų veiksmų yra akivaizdžiai prasmingi Lietuvos laisvės pastangų eilėje. LNF teikė paramos visų pirma tiems dalykams, kurie dėl įvairių priežasčių negalėjo jos susilaukti iš kitų šaltinių. Taigi, LNF ne tik niekad nėra sutrukęs jokios naudingos veiklos, bet nėra sudaręs ir netikslingų lygiagrečių ar prieštaravimų bendrose pastangose Lietuvos laisvės kovai palaikyti bei stiprinti.

Susirinkimas apgailestavo, kad LN Fondui dar nepasisekė pakankamai išpopuliarinti visuomenėje medžiaginės paramos reikalingumą vienam iš pagrindinių Lietuvos Nepriklausomybės Tautos užsibrėžtų uždavinių, kurio

negalima tinkamai atlikti be žymesnių lėšų. Tai yra pakėlimas į reikiamą lygį Lietuvos padėties studijų ir atitinkamos dokumentacijos.

LNF lėšas naudoja itin taupiai: tai liudija faktas, kad 1961 metais Fondo administravimo ir lėšų telkimo reikalams tebuvo sunaudota tik pusė nuosimčio surinktos sumos. Turint galvoje, kad daugumas fondų, paremtų visuomenės aukomis, savo administravimo ir lėšų telkimo reikalams naudoja nuo 25 net iki 50% surinkamų sumų, LNF taupumas šia prasme pripažintas net beveik perdėtas, tačiau priimta dėmesin, kad susilaikymas nuo to pobūdžio išlaidų yra bent iš dalies atsvėriamas LNF valdybos ir vietinių komitetų bei įgaliotinių asmeninių pasiaukojimu, neatlyginamu darbštumu.

Susirinkimas buvo painformuotas, kad su likučiais iš ankstesniųjų metų, bet be sumų, esančių dar pakeliui, išdėstytas turi savo žinioje per 5,000 dolerių, kurių daugiau kaip dvidešimčiai, tačiau, šiomis dienomis turės būti išmokėti spausuvei ir išskirti už Laisvės Kovų Dainų leidimą.

Laisvės Kovų Dainų rinkinys išleidžiamas, kaip kuklus laikinis paminklas 1945 - 52 metų Lietuvos laisvės kovotojams. Lietuvos Nepriklausomybės Tarka ir Fondas į šio paminklo sukūrimą žiūri kaip į laisvėje išlikusiųjų tautiečių moralinę pareigą toje kovoje žuvusių bei nukentėjusių atžvilgiu, ir kaip į vieną iš priemonių regimu ženklų palaikyti tautiečiuose tos kovos dvasią bei pasiryžimą ateičiai. Kad tas pasiryžimas būtų išreikštas apčiuopiamiau, negu tik sentimentu, Laisvės Kovų Dainų skleidimą LNF jungia su ypatinga 1962 metų rinkliava, skirta visų pirma sustiprinti tolesniesiems Lietuvos laisvės atgavimo pastangų pagrindams, būtent, sustiprinti rengimui dokumentacijos apie nepriklausomybės užurpatorių Lietuvai padarytą ir daromą žalą. Turės būti stengiamasi, kad minėtajam paminklui padarytos išlaidos į fondą ne tik kogneciausiai sugrįžtų, bet būtų net keleriojai padidintos ir pasiektų tokį lygį, kuris

leistų prideramiausutvarkyti ligi šiol vis tebenuskriaustą dokumentacijos darbą, turintį būti visokios lietuvių politinės akcijos už Lietuvos ribų atrama ir, tarytum, ginklų bei amunicijos gamykla.

Taip įvertinę ir priėmus LNF veikimo apžvalgą, LNF Tarybos susirinkimas tolesniam laikui LNF pirmininke vėl išrinko Emiliją Čekienę ir į valdybą -- ligi šiol buvusį sekretorių Pr. Narvydą, ligi šiol buvusį išdėstytą L. Tamošaitį, ankstesnėje valdyboje buvusį sekretorių A. Daunį ir Jurgį Kiaunę, naują LNF valdybos narį. Valdybos nariai kiek vėliau praneš, kaip jie bus pasiskirstę pareigas. LNF adresas pasilieka nepakeistas: 87 - 80 96 St., Woodhaven 21, N. Y.

TRUMPAI IŠ VISUR

• Sovietai į Ženevą atsiųs naują atominio "nusi-ginklavimo planą" -- nekontroliuojant išvalyti didžiulius pasaulio plotus nuo atominio ginklų. Būdinga, kad kiekvienas jų siūlomas tariamo nusiginklavimo planas bijo bet kokios kontrolės. O kontrolės bijojimas tuoj ir išduoda tikrąsias užmačias.

• Kuba kiekiau ir kiekiau pajunta ekonominę blokadą ir paskelbė toli siekiančius maisto ir kitokių kasdienių reikmenų suvaržymus. Kai kurių maisto produktų, kaip taukų ir kepimo alyvos suvaržymai jau buvo prieš metus įvesti. Dabar paliečia ryžių, įvairių pupų, ir kitų produktų. Taip pat atskirais rajonais suvaržymai liečia daržoves, kiaušinius, pieną, žuvis, viščiukus. Žodžiu, beveik viską, išskyrus cukrų ir cukraus gaminius.

Naujų suvaržymų proga Castro režimo propagandistai turi daug naujo darbo kaltinti Ameriką, kad ji viena tesanti kalta, kad ku-

OMAHOS VALSTIJOS AUKŠTIEJI PAREIGŪNAI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIME

Omahos Lietuvių Bendruomenės valdyba kovo 4 d., Blackstone viešbutyje, surengė Lietuvos Nepriklausomybės 44 metų sukakties minėjimą -- priėmimą, kuriame dalyvavo Nebraskos gubernatorius F. Morrison, Omahos arkidiezeijos ar-

kivyskupas G. T. Bergan, miesto burmistras J. Dwo-rak, miesto tarybos nariai, Omahos mokyklų superintendantas, Amerikos Legio-no atstovai, valstybės senatoriai ir visą eilę kitų įtakingesnių amerikiečių.

Pats minėjimas buvo dau-

go minėjimo, ir tiek aukštų svečių amerikiečių, Omahos lietuviai dar nėra matę.

Minėjimą atidarė vietos Bendruomenės pirmininkas Benediktas Salskis trumpais žodžiais nušviesdamas šio minėjimo reikšmę ir apibūdindamas Lietuvos tragediją. Invokaciją pasakė arkivyskupas G. T. Bergan. Dr. Valteris Banaitis savo kalboje, kurią skyrė išimtinai amerikiečiams, supažindino su komunistų tikslais, priemonėmis ir jo pavojais. Po jo sekė gubernatoriaus, arkivyskupo, burmistro ir daugelio kitų kalbos. Kalbėtojai ypač mėgino užakcentuoti savo tėvų ir protėvių europietišką kilmę ir stebėjosi Omahos lietuvių pažanga, kurią jie nuo savo atvykimo dienų iki šiol yra padarę.

Minėjimo - priėmimo pabaigoje Omahos lietuvių choras, vad. muz. Br. Jonušo sudainavo J. Stankūno -- Tremtinių daina, J. Gaubo -- Dul-dul-dudelė, B. Budriūno -- Tėvyne mano ir Br. Jonušo -- Ramovėnai žengia.

Ilgų plovimų susilaukė visos dainos, tačiau už Ramovėnų maršą klausytojai plojo ilgiausiai. Maršas buvo atliktas su orkestro pritarimu, perduodant jį iš Br. Jonušo plokštelės garsiakalbiais. Ir kai pranešė A. Burzdžiūtė po to paskelbė, kad aukštesiems svečiams šio maršo kompozitorius Br. Jonušas padovanos po plokštelę, kurioje ir ką tik girdėtas maršas yra -- jų tarpe pasigirdo didelio pasitenkinimo balsai. Čia pat dirigentas, lydimas dviejų, tautiniais rūbais pasipuošusių merginų, plokšteles visiems svečiams ir įteikė.

Visą minėjimą labai nuotaikingai ir gambiai pravedė vyriausią šio vakaro sumanytojas ir planuotojas -- Omahos Lietuvių Bendruomenės pirm. B. Salskis. Lygiai sunkią naštą išvilko ir likusieji valdybos nariai: vicepirm. -- Alg. Antanėlis, sekr. -- St. Misiūnas, puokštėmis. Tokio iškilmin-

(Nukelta į 2 psl.)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

ŠEIMYBINIS KONGO

Dažnai tenka girdėti tėvų nusiskundimus, kad jaunimas savaip gyvena, kad vaikai tėvus laiko "atgyvenusiais", senos mados žmonėmis, tirosniškais, nemokančiais suprasti ir prisitaikyti šių dienų gyvenimui.

Ne pirmą kartą dviejų generacijų keliai susikryžiuoja.

Poetas Alfred de Vigny (1797-1863), apie savo dienų jaunimą sakė, kad "jis gyvena be džiaugsmo ir meilės".

O Chateaubriandas 1831 metais rašė:

"...viskas jau sunėsiota: menas, literatūra, papročiai, aistros..."

Bet šį kartą blogiau.

Santykiai tarp tėvų ir vaikų yra iš pagrindų pasikeitę. Anksčiau buvo galima sakyti, kad suaugusieji nesupranta jaunimo. Šiandien jaunimas nebesupranta suaugusių.

Šiandien dažnai tėvai, bijodami pasirodyti "atgyvenusiais", leidžia vaikams skaityti visokias knygas ir nebedrįsta kontroliuoti jų pasilinksminimų.

Tėvai traukiasi, suteikdami vaikams autonomiją, panašiai kaip Kongo negrams buvo suteikta nepriklausomybė ir dabar nebežino ką su jais daryti.

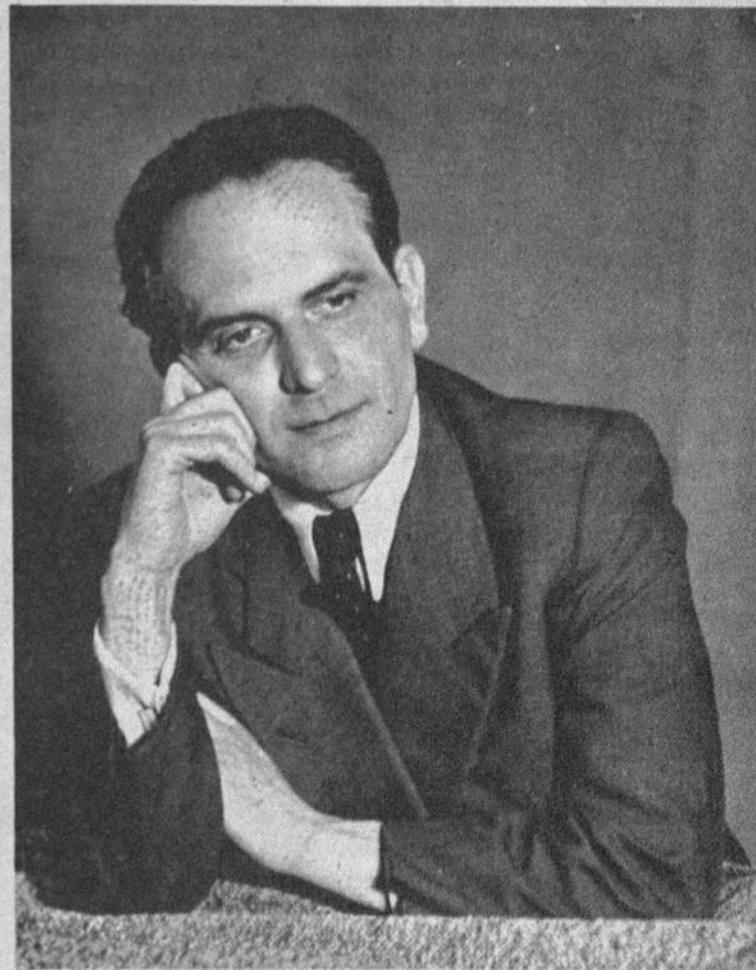
Rezultate, šandien kiekvienoje šeimoje yra mažytė Kongo problema.

Laimė tik, kad dar nėra "mėlynųjų šalmų".

Lietuvos gen. konsulas ir Lietuvos Laisvės Komitetas mūsų tautos nepriklausomybės atstatymo sukakties proga New Yorke, Baltijos namuose, buvo suruošę iškilmingą priėmimą, į kurį atsilankė svetimų valstybių diplomatai ir lietuvių draugai. Nuotraukoje LLK pirm. V. Sidzikauskas ir J. Audėnas kalbasi su New York Times redaktoriumi Tolishiu, lietuvių kilmės, kurio dėka kasmet Vasario 16 proga N. Y. Times dienraštyje pasirodo vedamasis apie Lietuvą.

Vyt. Maželio nuotrauka

Dr. HERMAN JOSEPH DAHMEN, didelis Lietuvos ir lietuvių draugas, išnaudodamas savo aukštą postą nepaprastai daug energijos skiria Lietuvos valstybės ir lietuvių kultūros bylai ginti. Dr. H. J. Dahmen yra žymus vokiečių muzikologas, surinkęs didelį lietuvių muzikos archyvą ir turi lietuvių dailininkų darbų kolekciją. Būdamas Stuttgarto radiofono muzikos skyriaus vedėjas jis nuolat propaguoja mūsų liaudies ir moderniąją muziką. Jis yra gabus kalbėtojas ir skaito paskaitas apie Lietuvą politinėmis bei akademinėmis temomis. Ryšium su Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktimi, Dr. Dahmen Stuttgarte pasakė naują kalbą, kurios klausėsi 500 žmonių. Dr. Dahmen yra labai aktyvios Lietuvių-Vokiečių Draugijos pirmininkas.

MŪŠIS, KURIS GALĖJO NULEMTI II PASAULINĮ KARĄ...

(6)

Galas vokiečių svajonei...

Antrą Kalėdų dieną vokiečių puolimas Ardenuose buvo sustabdytas. Abramsas šarvuota kolona, vykdydama Pattono įsakymą, susijungė su Bastogne gynėjais, kurių beiviltis gynimasis leido Montgomeryui paruošti puolimą. Nežiūrint, kad vokiečių kariuomenė jau buvo išvargusi, Hitleris dar kartą nutarė daryti naują puolimą Bastogne kryptimi. Bet dabar jo generolai jau neberodė entuziazmo. Šis puolimas atsikirtė į sąjungininkų puolimą ir vokiečiai, be šaudmenų, be benzino, be kelių, buvo sutraiskinti.

Žygis į Berlyną, kuris buvo pertrauktas prieš trisdešimt septynias dienas, buvo atnaujintas. Ši Hitlerio ofensyva vokiečiams davė 75,000 bereikalingų aukų.

Gruodžio 26 d. Eisenhoweris neslėpė savo nepasitenkinimo, kad Montgomery nepradeda puolimo šiaurėje, kaip darė Ridgway centre ir VII korpus dešiniame sparne.

Versaly Ike štabe buvo bendra nuomonė, kad maršalas Montgomery dėl savo lėtumo pralaimės mūšį. Ike nutarė pats pasimatyti su maršalu. Laimei, kelionę atidėjo vienai dienai, nes traukiny, kuriuo jis turėjo važiuoti buvo vokiečių aviacijos sudaužytas Belgijoje. Supuolimas ar išdavystė?

Kitą dieną buvo imtasi ypatingų saugumo priemonių. Paryžiaus geležinkelio stotį buvo apsupusi kariuomenė. Atvykęs pas Montgomery, Ike atsikirtė į naują maršalo pasipriešinimą pradėti puolimą. Jis galvojo, kad dar neatėjęs tinkamas momentas.

Tuo tarpu Hitlerio štabe von Rundstedt bandė prikibinti Hitlerį atsisakyti nuo puolimo ir atitraukti prieš prasidedant Montgomery atakai.

--Aš siūlau, kad VII šarvuotoji Manteuffel armija ir VIDIETRICH armija atsitrauktų į gynybos poziciją rytose nuo Bastogne.

Šis pasiūlymas [sūditino Hitlerį]. --Tik šį ofensyva gali mums leisti pakeisti karo pargalę vakaruose. Mes atnaujinsime žygį į Meuse, kai įvykdytume "šiaurės vėjo" operacijos planą.

Hitleris prisipažino, kad Ardenų puolimas nedavė rezultatų, kurių jis tikėjosi. Rodydamas į žemėlapi, jis uždėjo ranką ant Alzaco.

-- Čia mes suduosime artimiausiom dienomis smūgį operacijoje "šiaurės vėjas" Belaukiant, Model sustiprins pozicijas ir pasiruoš puolimui Meuse kryptimi ir pradės lemiamą puolimą prieš Bastogne, Aš noriu, kas bebūtų, kad Bastogne būtų paimta.

Gruodžio 30 d. 3 val. ryto kautynės Ardenuose buvo atnaujintos su visu smarkumu. Aštuonios vokiečių divizijos išėjo iš užpakalinių Siegfried linijos pozicijų ir puolė VII-ją amerikie-

gose ar dirbs priešui... Pasaulis turi žinoti, kad Didysis Reichas niekad nekapituliuos... Vokietija prisikels iš griuvėsių ir bus istorijoje XX amžiaus stebuklu!

Bet Alzaco ofensyva nebuvo vienintelis siurprizas, kurį Hitleris rezervavo sąjungininkams. Vokiečių aviacijos lėktūnai tą naktį nebaliavojo. Juos suguldė į lovas.

5 val. ryto, sausio 1 d., jie gavo iš Goeringo skridimo instrukcijas.

Sniego pūgoje žygiuoti pirmyn buvo nelengva...

čių armiją. Alzace buvo pradėta "šiaurės vėjo" operacija, skirta apeiti sąjungininkus Ardenuose iš užpakalio.

1945 metus sutinkant, Hitleris per radiją rėkė:

"Mūsų tauta pasiryžusi tęsti karą iki pergalės bet kokia kaina... Mes sunaikinsime bet ką, kas nedalyvaus bendrose pastan-

7 val. 45 min. vienuolika šimtu Focke-Wulfų ir Messerschmidtų pasikėlė iš aerodromų.

Prie Ardenų lėktuvai skusdami žemę ir beveik leisdami medžių viršūnes, puolė amerikiečių pozicijas. 10 val. 30 m. viskas buvo baig-

Los Angeles lietuvių parapijos choras, vadovaujamas muz. Br. Budriūno, ir solistė J. Liustikaitė išpildė programą parapijos šventė. Nuotraukoj kleb. J. Kučingis dėkoja svečiams, parėmusiems koncertą. L. Kančausko nuotrauka

ta. Netikėtumas buvo toks didelis, kad 27 sąjungininkų bazės nuo Briuselio iki Einhoveno, buvo paverstos griuvėsiais ir 300 amerikiečių lėktuvų buvo sunaikinta.

Taktiškai Goeringo operacija buvo nuostabi, bet ji buvo savižudystės operacija. 300 vokiečių lėktuvų, iš jų 59 eskadrilių vadai, buvo užmušti. Vokiečių aviacijai tas reišė galą.

Sausio 3 d. Ardenų laukus dengė stipri migla ir vietomis pūstė pūga, kai prasidėjo visame fronte smarki ofensyva. Vokiečiai mušėsi, kaip dar niekas nematė juos kovojant, išnaudodami kiek galint geriau žemės paviršių, kad pakeltų mažesnę nuostolį ir trauktų tik palikdami dideles aukas kovos lauke. Sąjungininkai palengva judėjo pirmyn, nes migla neleido panaudoti aviacijos. Lėdiniai keliai neleido tankams laisvai veikti. Kolonos užsikimšdavo kelyje. Visi suprato, kad judėjimas pirmyn bus nelengvas.

Pattono armijos fronte padėtis pablogėjo po pietų. Hitleris išužtęs dėl sąjungininkų pasipriešinimo Bastognė, pareikalavo miestą paimti bet kokia kaina ir vokiečiai ėmė netikėtai pulti iš šiaurės.

1 val. 10 min. po pietų paraišutininkų štabe, kuris buvo įsikūręs miesto šiaurėje, suskambėjo telefonas. Kalbėjo seržantas Silva iš priekinių pozicijų. --Aš kaž ką girdžiu.

Už kelių minučių jis iš naujo pašaukė.

--Aš matau 14 vokiečių tankų Longchamps kely. 18 tankų! Ne, 20!... Aš daugiau nieko nebegaliu jums pasakyti.

--Kodėl? Kas atsitiko?

--Dėl to, kad virš mano skylės yra vienas tankas ir aš esu prispaustas.

Tankas pasisukinėjo virš skylės, bet nepajėgė sutraukti Silvos. Skylė buvo gili ir žemė įšalus. Tada jis sustojo viršų ir palaukė. Iš vamzdžių einančios dujos užtroškino amerikiečių seržantą Silvą.

Pattonas buvo nepatenkintas. Jis negalėjo judėti pirmyn ir nuostoliai buvo dideli. Priešais jį Manteuffel irgi buvo panašioj padėty.

Nei vienas nei kitas nesuprato, kad karinėje istorijoje įvyko gal vienintelis įvykis: dvi atakos buvo pradėtos vienu ir tuo pačiu laiku, vienodu stiprumu.

Sausio 7 d. rytą Patton atnaujino puolimą į šiaurę, kur buvo sniego, ledo ir vokiečių pasipriešinimo sustabdytas.

Savo štabe Hitleris skaitė pasakutinį pranešimą iš fronto.

Jis pakėlė telefono ragelį ir kurčiu balsu pasakė:

--Aš leidžiu atsitraukti iki Dorchamps - Longchamps linijos...

Už valandos, vokiečių tankai pasisuko ir greitai pasitraukė į rytus.

Didžioji vokiečių svajonė buvo baigta.

Dar nebuvo aišku, ar šimtai

tūkstančių vokiečių, tūkstančiai tankų nebus paimti spąstuose? Ar šis atsitraukimas nepavirs antruoju Stalingradu?

Sausio 19 d. Ardenuose pradėjo siausti smarki pūga, kuri padėjo vokiečiams trauktis.

Visame fronte prasidėjo didysis vokiečių atsitraukimas. Priekinėse pozicijose jie palikdavo tik grupes kareivių, kad sulėtintų amerikiečių žygiavimą. Kareiviai buvo parenkami iš labai jaunų ar senų, kitaip sakant nereikalingų kovotojų. Jie žinojo, jog paliekami Dievo likimui, kad gerieji kareiviai galėtų pasislėpti už Siegfriedo linijos.

Sausio 21 d. sniego pūga nuri-mo ir amerikiečiai galėjo pirmyn pajudėti. Vokiečiai bandė laikytis, bet jų jėgos jau buvo silpnos. Ardenų mūšis praktiškai buvo baigtas ir sniege pasiliko gulėti 75,000 lavonų.

Vokiečių armija, kaip sužeistas žvėris, judėjo į savo tėvynę. Kareiviai šlubavo sniege, apsinioję kojas maišais, galvas apsi-risę antklodėmis, užpakaly savęs palikę tankus, patrankas, automobilius, nes nebeturėjo benzino.

Po trijų mėnesių gegužės 7 d. Vokietija kapituliuavo.

(Pabaiga)

Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!

OMAHOS ...

(Atkelta iš 1 ps.)

ižd. St. Martinkus ir karto-tekos vedėja — Gr. Reškevičienė. Kad tas minėjimas-priėmimas taip pavyzdlingai ir sklandžiai nusisekė, tenka didelę padėką išreikšti viešumoje mažai pastebėti, tačiau savo vyrui visomis jėgomis talkininkavusiai D. Sulskienei.

Gili pagarba skirtina ir darniai susiklausiusiai Omahos lietuvių visuomenei, kuri ne vienu jau atveju yra įrodžiusi, kad lietuviški reikalai jai niekad nėra buvę paskutinėje vietoje.

Tinkamą dėmesį V. Banaičiui ir pačiam minėjimui atkreipė ir Omahos spauda bei televizija. Vos iš lėktuvo išlipusi svečių apklausinėjo Omaha World Herald foto-reporteris, sekančią dieną įsidėdamas sutikimo aerodrome nuotrauką su aprašymu. Viena televizijos stotis V. Banaitį nusivežė į savo studiją ir paruošė vakarinėms žinioms pasikalbėjimą. Dar kita televizijos stotis nufilmavo ir pačias iškilmes bei chorą. Sekančią dieną tai rodė spalvotai.

Kovo 5 d. V. Banaitis — svečias iš Vokietijos, šv. Antano parapijos mokykloje padarė pranešimą lietuviams. Dalyvavusieji jautėsi nuskriausti tepraleidę tik 2 valandas su V. Banaičiu, o nedalyvavę neišgirdo vieno iš geriausių kalbėtojų, kada nors lankiusių Omahą. V. Ša-

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste
what
fire-brewing
does for
beer flavor!

Premium quality always...
popular prices everywhere!

Stroh's
BEER

light
smooth
fire-
brewed

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

**VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE
PARAMA**

MIDWEST **MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ**

2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
5. CANADIAN WHISKY
8 metų senumo 5th. 3.98
6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
10. KIJAF vynos 5th. 1.75
11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Idealistiška ir praktiška politika

Patyrusių žmonių neretai sakoma, kad principais pagrįsta politika yra nereali ir kad tarptautinėje politikoje negalima vaduotis idealizmu, bet visomis priemonėmis reikia siekti užsibrėžto tikslo. Tokiais praktiškais sumetimais buvo pagrįsta Anglijos, Amerikos ir Sovietų Sąjungos karinė santarvė II pasaulinio karo metu. Artimiausias tos santarvės tikslas — Hitlerio sutriuškinimas — buvo pasiektas, bet lygiu būdu to laimėjimo pasėkoje buvo sukurta sovietų-kinų vergų imperija. Praktiškos politikos nepraktiškas rezultatas.

Šiandien jau yra visų pripažinta, vad sovietų-kinų vergų imperija sudaro rimtą gresmę laisvajam pasauliui, ir užtat laisvasis pasaulis, vadovaujamas Amerikos, ima kalbėti, kad tie 900 milijonų vergų turi būti išlaisvinti. Idealistiškas, bet sykiu ir praktiškas pareiškimas! Idealistiškas pareiškimas, kadangi siekimas suteikti laisvę vergui yra kilnus dalykas: Abraomas Linkolnas, siekdamas to tikslo, neteko gyvybės. Praktiškas, kadangi tie 900 milijonų vergų yra geriausi laisvojo pasaulio, bet ypač Amerikos sąjungininkai kovoje prieš komunizmą.

Tol, kol Amerika kietai laikysis jų vergųvėnų nusmerkusių išlaisvinimo principo, tol jų pavergejai komunistai neturi jokių davinų pasauliui užvaldyti. Tačiau, jei Amerika imtų svyruoti ir bandytų susitarti su komunistais (logiškai neįmanomas dalykas), laisvojo pasaulio išlikimo galimybės labai sumažėtų.

Štai, kodėl Chruščiovas kaulyte kaulyte pasimatymo su prezidentu Kennedžiu. Jis vis tikisi, kad prezidentas Kennedy padės jam nukalti stipresnius režežius sovietų vergams supančioti. Juk kiekvienas vadinamas viršūnių susitikimas, iš kurio laisvasis pasaulis nieko negali laimėti (bet paprastai susilaukia žymių pralaimėjimų), yra karotinis vergų valstybės pastovumo pripažinimas. "Palikite viltį vergai, laisvojo pasaulio vadas jus mums pripažino!" — kala Chruščiovo propagandos šaukliai po kiekvieno tokio susitikimo.

Tikrovėje, sovietų-kinų vergų imperija yra milžinas ant molio kojų. Jos stiprybė yra tvariama, paties laisvojo pasaulio išpušta. Teisingai eilės istorikų yra pasakę, kad fantastingi komunistų laimėjimai yra ne komunizmo stiprumo, bet vakarų silpnumo rezultatas. Tegul tik Amerika užima aiškią ir tvirtą prieš-komunistinę liniją, ir sovietų-kinų molinis milžinas pradės svyruoti!

Žinoma, vien deklaracijomis komunizmo nesutriuškinsi. Imkime, sakysim, Valstybės sekretoriaus Vasario 16-osios proga kasmet daromus pareiškimus, kad vyriausybės nusistatymas Lietuvos atžvilgiu nėra pasikeitęs. Jie kartais atrodo ironiški, ypač atsimenant prezidento Rooseveltto mainikavimą tautų gyvybėmis vos keliais metais vėliau įvykusiųose Jaltos ir Teherano suvažiavimuose ir jokios diplomatinės akcijos — netaipškos ar Jungtinių Tautų rūpumo — neišvystymą vėliau. Tas Valstybės Departamento pasyvumas yra tuo skaudesnis, kad tais atvejais, kai nereikia užgauti sovietų interesų, jis, o sykiu su juo ir vyriausybė, parodo daug energijos. Suezio krizės metu, pavyzdžiui, Valstybės Departamento nesitenkino pareiškimu, kad Jungtinių Amerikos Valstybių nusistatymas, kad afrikiečiai ir azijatai turi būti laisvi, nėra pasikeitęs. Amerikos vyriausybė tada išvystė tokią akciją, kad Anglijoje ir Prancūzijoje įvyko vyriausybių krizės.

Baltijos valstybių klausimas, greta Rytų Vokietijos ir Berlyno klausimų, yra viena nedaugelio net ir teoretiškai neišspręstų Europos problemų. Eilė kitų Europos valstybių, paverstų bolševikų satelitais, teoretiškai yra nepriklausomos valstybės, turinčios pas save akredituotus kitų valstybių, taigi ir Amerikos atstovus, ir akredituotus joms savo atstovus prie kitų valstybių vyriausybių, įskaitant ir Amerikos vyriausybę. Talgi nuo jų pradėti ofensyvą prieš bolševikus nebūtų lengva. Tačiau Baltijos valstybės yra visai kitoje kategorijoje ir todėl jos duoda Jungtinėms Amerikos Valstybėms retą progą prieš-bol-

Veikli Lietuvių Moterų Taryba New Yorke. Sėdi iš kairės: Čekienė, Kregždienė, pirmininkė V. Jonuškaitė-Leskaitienė, Bieliukienė. Stovi: Jurienė, Diržienė, Maksimavičienė, Laucevičienė ir Žukauskienė.

Vyt. Maželio nuotrauka

SUSTOJUSIO LAIKRODŽIO PAVARYMAS

APIE ALTĄ IR JO REFORMAS

SUSTOJĘS LAIKRODIS

Darbininkas kovo 9 vedamajame "Altas tebesiremia pasenusia sudėtimi" pastebi, kad "Alto steigimosi metu jo sudėtis atitiko ano meto Amerikos lietuvių susigrupavimą". Bet per dvidešimt metų padėtis iš pagrindų pasikeitė, tik Altas užsimarinavo. Užsimarinavo tiek, kad pasikeitimai pasidarė apskritai net negalimi. Apie bet kokias reformas čia ne tik negalvojama, bet net ne reformos minties neprisileidžiama. Tas pats Darbininkas dėl to sako:

"Per senas organizacijos nedaug kas begali į Amerikos Lietuvių Tarybą pareikšti naujų organizacijų nepriimama. Tas klausimas buvo iškeltas spaudoje ir Amerikos lietuvių kongresuose, kuriuos suaukia Altas. Ypač aštriai buvo iškilęs kongrese Bostone 1958 birželio 27 - 28. Kongreso išvakarėse Katalikų Federacijos tarybos posėdyje buvo svarstytas ir priimtas nutarimas siekti, kad Amerikos Lietuvių Taryba būtų praplėsta didesniu atstovų skaičiumi -- bent iki 11 nuo kiekvienos pagrindinės grupės. Tačiau tasai nutarimas nebuvo neiškeltas visumos posėdyje. Jisai išnyko kažkur užkulisiuose. Vėliau pasirodė, kad kitos grupės, ypač vadinamos kairiosios, tiek mažai beturi savo iškilusių asmenų, kad jų nepakanka bendriam centrui".

Štai kame yra šuo pakastas: reformų nedaroma ne dėl to, kad jų nereikėtų, bet dėl to, kad nėra kaip jų padaryti dėl Alto grupių sunykimo. Vadinas, stabdomoju veiksnio Alto pasidarė asmeninės priežastys: susidarė neva skiriamų keturių asmenų vykdomasis komitetas, prieš nieką neatsakingas ir jokiai visuomenės kontrolei neprieinamas, kuriam pasidarė patogus savo postuose sėdėti. Gyvenimas nuėjo savo keliu, o Naujienos vis tebekartoja, kad Altas yra "organizatorių srovė ir draugijų koalicija". Dėl to Draugas vasario 17 vedamajame taikliai tokią padėtį apibūdino žodžiais, kad kai kurių žmonių gyvenimo laikrodis sustojo prieš ketvirtą šimtmečio. Gaila, bet taip yra.

PATYČIŲ KELIU

Bet be Alto vykdomojo komiteto vis dėlto yra pats Altas, yra lietuvių išėjimo visuomenė, yra Lietuvos ir lietuvių tautos reikalai. Kai dabar dėl skaudžių patirčių atvirai sakoma, kad netvarkoj Alto vykdomasis komitetas, nes jis netelkia ir nenori teikti į darbą visų gyvųjų lietuvių jėgų, nes jis nesiskaito su bet koku žmoniškumu ir kitų garbe, tai Alto sekretorius aiškina, kad kiti informacijos iškraipo ir meluoja. Pagal jį -- tik aš demokratas, patriotas, didvyris! Ir čia pat kitus jis moko: "Mūsų kova turi būti nukreipta prieš Lietuvos paver-

gėjus, o ne lietuvių prieš lietuvius".

Taip sako žmogus, kurio laikraštį kiti daugiausia šmeižiam, niekinami, žeminami. Dėl to negali nesutikti su Darbininku, šiuo atveju Naujienoms kovo 6 dienos numerį atsakančiu:

"Po viso to, kas yra įvykę, tų žodžių kartojimas aname laikraštyje virsta pasityčiojimu iš žodžių turinio, ir spaudos didžiosios dalies atšauktas pasitikėjimas Alto sekretorium nebegali būti sugrąžintas".

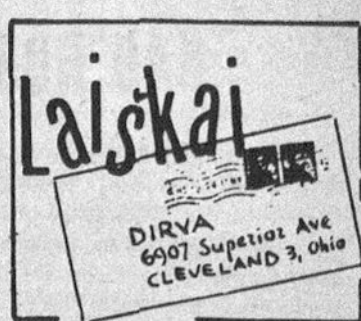
Iš tikrųjų pasitikėjimo atšaukimas nereiškia paties Alto griovimo, kaip kad tvirtina Naujienos. Kaip kad nepasitikėjimo pareiškimas ministerių kabinetui nereiškia pačios valstybės griovimo. Tai natūralus reikšmingas demokratiname gyvenime. Tik diktatoriai sutapatina save su valstybe. Šiuo keliu dabar eina Alto sekretorius, sutapatindamas save su Altu. Negi jis negali suprasti, kad jo pasitraukimas šiuo atveju reikštų ne Alto griovimą, bet jo labą? Dėl to ir tyčiojimas iš lietuvių visuomenės taip pat turi turėti savo ribas.

VISUOMENĖ NORI REFORMŲ

Visuomenė nori ne patyčių, bet Alto reformų. Sustojus laikrodį reikia vėl pavartyti į priekį. Reikia eiti su gyvenimu, ne statyti šiam gyvenimui dirbtines užtvanas.

Gerei, kad reformų reikalas keliamas ir viešai svarstomas. Čia prisimename būdingesnius balsus.

Pamirštą balsą girdime iš JAV Liet. Bendruomenės 1961 gruodžio mėn. biuletenio Nr. 35: "Lai kydami organizuotą Bendruomenę pažangos reikšmini ir būtinybė likiminės mūsų kovoje, iš pradžių ir mes norėjome ją taikyti prie (Amerikoje) rastųjų organizuoto gyvenimo formų ir tradicijų. Priklausau prie tų, kurie norėjome čia Bendruomenę padaryti Altą, įnešant į jo santvarką tam tikrų reformų ir iš-

DĖL BRIGHTON PARKO
BAŽNYČIOS PROJEKTO

(Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos, ir dalininkų nuomonė)

Pasaulio Lietuvių dienraštis "Draugas" vasario 2 d. yra paskelbęs Brighton Parko Chicagoje, Lietuvių tautinės (ne teritorialinės) parapijos bažnyčios projektą ir straipsnį apie aukų rinkimo vajų.

Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga, kurios tikslas puoselėti lietuvių tautinės architektūros tradicijas ir kelti aukštesnę architektūros lygį išėjimo tarpe, jaučia pareigą pasisakyti dėl paskelbto projekto.

1. Bendrai architektūra, o ypač bažnytinė architektūra, yra kultūros paminklai, kurie anot Frank Lloyd Wright, kaip vėžlio kiautas charakterizuoja pačius statytojus. Minėtam projekte visai ignoruojamas mūsų etninės grupės tautinis charakteris, bet dominuoja mums svetimas, orientalinis bruožas.

2. Net ir neatsižvelgiant į lietuvių motyvų stoką, projektas atžymėtinos architektūrinės, meninės vertės neturi. Nesiriša su vietos urbanistiniu charakteriu, įvairūs elementai mechanškai sudėti.

3. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga laiko pavyzdžiu vietą New Yorke statomą lietuvių parapijos bažnyčią, kur lietuvių kilmės parapijiečių yra beveik tik apie 30 - 40% ir naujųjų ateivių tik apie 1/2%, bet bažnyčia statoma atsižvelgiant į lietuvių tautinį charakterį.

Prof. St. Dirmantas -- PLIAS pirm.

Prof. S. Kolupaila, vicepirm., Notre Dame Univ. profesorius.

Prof. A. Pabarčius, Ilin. Univ. profesorius,

Prof. dail. A. Varnas,

Prof. dail. A. Galdikas,

Prof. dail. V. K. Jonynas, Fordamo Univ. profesorius.

ALTO SEKRETORIUS TURI PASITRAUKTI

Turi tai turėti, bet ar pasitrauks? Įsitvirtinęs ALTe, kaip tikras diktatorius, nesidrovėdamas net aiškiai ir viešai meluoti, jis tikrai atsakys į visus pasitraukimo reikalavimus jam labai giminu žodžiu: "niet".

Vienintelis gal būdas jį paveikti pasitraukti būtų -- visuotinas atsakymas nuo teikimo Altui aukų.

A. KUTKUS,
Chicago

plečiant jo veiklą taip pat į kultūrinę sritį. Būtime turėję vieną veiksnį, apimančį visas organizuoto mūsų gyvenimo veiklos sritis. Tai būtų buvęs didelis laimėjimas. Tačiau į mūsų įtaigas ir pastangas atsakingųjų buvo atsiliepta neigiamai". Dėl šio balso sakome: jo nebus klausoma, nes būtų per daug tobulu turėti vieną veiksnį! Lietuviams būdingiau sklaidytis.

Antrasis balsas pasigirdo vasario 23 Laisvojojo Lietuvoje: "Atėjo laikas, lietuviai, apvalyti savo kovų už laisvę gretas, kitaip mes sulošime bankrotą. Mes turime vieningai pasakyti tiems ponams: eikite į archyvą! Jūs savo nei kovine dvasia, nei savo tikėjimu į Lietuvos laisvę nesate verti būti tos lietuviškos kovos už laisvę delegatais. Teatėnie kitos, jaunos ir švarios savo idealizmu jėgos, tos jėgos, kurias mes išrinksimė. Dėl šio balso sakome: rinkimai būtų idealus būdas išieiti iš visų aklų garvių, deja, skelbdamiesi esą demokratai, demokratinių rinkimų vis dėlto nenorime. Rinkimams reikia ne tik skelbimosi demokratais, bet ir tikėjimo demokratija, reikia pastangų ir darbo.

Trečiasis balsas norėtų kai kurių pakeitimų -- Draugo vasario 27 vedamasis siūlo Altą sudarantioms grupėms atšaukti iš

(Nukelta į 4 psl.)

PETIKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Isteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjome kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

KAD NORS TAIP BŪTŲ PARAŠIUSI...

Laikraštininkė Salomėja Narkeliūnaitė lankėsi Lietuvoje. Kaip ji pati sakėsi ir sakosi, lankėsi privačiais tikslais -- savo artimųjų aplankyti. Bet tik grįžusi iš tos pačios kelionės, kurioje suspėjo ir filmą susukti, tuoj parašė įspūdžius. Juos, kaip komunistinė "Vilnis" skelbia, norėjo įsilyti Draugui. Tam atsisakius, toliau siūlė Dirvai. O Dirvai atsisakius, juos įpiršo Toronte einantiems Tėviškės Žiburiams. Ten jie ir buvo per kelius numerius, nepriimdami daug dėmesio, atspausdinti.

Dabar, kaž kodėl norėdama, kad jos ta privati kelionė būtų plačiausiai žinoma, tuos kelionės įspūdžius, dar papildžiusi kiek, ir gražesni nuotraukų įdėjusi, išleido atskiru Vieniybės priedu. Taigi, anot tos katekizmo įžangos, imkit mane ir skaitykit...

Salomėja Narkeliūnaitė, be tų rašytinių įspūdžių, kaip jau minėjau, parsivežė ir filmą. Tas filmas ir komentarai kai kur sukėlė karštųjų ginčų. Naujienos S. Narkeliūnaitė padarė net labai kietų priekaištų. Visuomenė laukė ir tebelaukia į tuos priekaištus atsakymų. Ir kai nesulaukia, tai ir pradeda manyti, kad taip ir buvo, kaip Naujienos rašė.

Šiomis dienomis iš Vokietijos gavau savo bičiulės, neseniai gyvenusios Lietuvoje, ilgą laišką. Jame įdėtas ir reagavimas į Salomėjos Narkeliūnaitės rašytinius įspūdžius. Ji tuos įspūdžius perskaitė iš "Tėviškės Žiburių".

Toji mano bičiulė laiškė rašo: "Tikrai užverda kraujas perskaitys New Yorkas -- Vilnius ir atgal. Mane jaudina, kad tai atsitinka tarp Amerikos lietuvių. Ir gudri propaganda iš anapus randa vietos ne tik "Vilnyje" ir "Laisvėje".

Toji mano bičiulė, kurios vardas yra DAUSA, labai gerai žino gyvenimą ne tik Vilniuje, nes jame išgyveno nuo 1945 m. iki 1961 metų, bet nė kiek neblogiau orientuojasi, kaip turistai stebimi lėktuvuose ir kaip sutinkami Lietuvoje. Ji, tai žinodama, atsiuntė savo rašinio pavyzdį, kad jei Salomėja Narkeliūnaitė norėjo būti objektyvi ir okupantą vis dėl to pamatyti, tai turėjo rašyti panašiai, kaip rašytų Dausa.

Bet, gal geriausiai bus, jei komentary šiuo atveju bus mažiau, o rašytinis žodis priklausys pačiai Dausai, iki 1961 metų gyvenusiai Vilniuje. Tat prašom pasekti.

B. PAKALNIS

NEW YORKAS - VILNIUS IR 15 METŲ

Vilniuje buvojau nuo 1945 iki 1961 metų. Kapitalistinės "Sabena" lėktuvų kompanijos reaktyvinis lėktuvas, turėjęs mane nuvežti į "rojų", nuo 9:30 iki 11 val. taisėsi sugedusius motorus. Mat, vis pasireiškia "nekokybinis kapitalistų išnaudojamųjų darbas". Todėl ir tiek daug avarių, apie kurias negirdėti TSRS. Mat ten socialistinė pažūra į darbą, o taip pat spaudos pažūra -- nesivaikyti kapitalistinių sensacijų.

BRIUSELIS - MASKVA

Tame Briuselyje nemažai neišauklėtų žmonių. Turėjau gero, kai paieškoti, kol susiradau restoraną ir atsigaivinau belgišku alumi.

Aerofloto (oro laivyno) reaktyviniame lėktuve sugebėjau sužinoti, jog visi keleiviai buvo rusai, išskyrus vieną kunigą. Visi rusai buvo begrįžta iš turistinės kelionės po Europą. Kai kurie jų linksmi tauškėjo, nes reikiamą nusišypsojo laimė gauti leidimą į kapitalistinius vakarus, be to nėra apsupti "kapitalistinių provokatorių, agitujančių ir verbujančių juos pabėgti". Politrukų nervinis tempimas taip pat atsilėjo, skaitė laikraščius, kurias palydovė išdalino. Aišku, tarybinius, o ne "kapitalistinių šlamštą", kurio palydovė turėjo, bet panašiai, kaip Maskvos kloske "niekas nepagėdavo".

MAN BLOGA

Kai pasiekėme Maskvą, ir pasieniečiai žaliomis kepurėmis, primena mėlynkepurius kgbis-

SUSTOJUSIO LAIKRODŽIO...

(Atkelta iš 3 psl.)

jo tuos narius, kuriuose "pasireiškė nepataisoma diktatūrinės tendencijos", o pats Altas turėtų pertvarkyti informacijos biurą bei sekretoriatų veikimą: "Abiejų šių biurų išlaikymas metams kainuoja daugiau kaip \$10,000. Imkime paskutinį dešimtmetį. Per tą laiką iš tų dviejų biurų neišėjo jokio žymesnio veikalo Lietuvos laisvinimo reikalui, neduodama jokių pastovių informacijų lietuvių spaudai, nesudaryta jokių pastovių kontaktų informacijų perteikimui amerikiečių spaudoje, o tuo tarpu per tą dešimtmetį tie Alto biurai lietuviškai visuomenei kainavo per \$100,000. Tai yra per brangus liuksusas dabartinėse sąlygose". Dėl šio balso sakome: reforma būtų galima, jei Altą sudarančios grupės savo narius pajęgtų iš tikrųjų atšaukti. Mes tokiu pajėgumu netikime.

Taigi Altui reikia kitokių reformų, ir prie šio klausimo dar grįžime.

S. Meškys

tus lipo į lėktuvą, jau manakyse pradėjo temti, nes prisiminiau tuos turistus, kurie visai neseniai Sovietuose užbaigė savo keliones darbo lageriuose. Apkalinti špionažu, 10 - 15 metų tapdami "aktyviais komunizmo statytojais".

Nebūdama pripratusi stovėti eilėse ir jausdama silpnumą, pasišalinu gurgkstelėti ne alaus, bet tyro vandenilio. Grįžtu prie langelio, ir štai jau milicininkas atiduoda man pasą, o ne tarnautojas, kaip yra kapitalistiniuose kraštuose. Maloniai pasiteiravo, kur aš buvau nuklydusi, nes žiaip, kai mano dėdė, lankydamasis Lietuvoje, savo iniciatyva mėgino pasinaudoti autobusu nuvykti iš Vilniaus į kaimą, tuoj buvo demaskuotas kaip nusikaltėlis, niekam nei regėtos nei girdėtos pasų kontrolės metu ir išprašytas išlįpti. Žmonės tuo momentu pasijuto kaip karo metais. Arba štai mano teta keliavo "matuška Volga". Vienoje prieplaukoje išlipo nusipirkti ledų ir kiek pramankštinti sąnarius. Tuoj buvo tų pačių milicininkų įspėta, jog čia "zapret-naja zona". Matyt, tie visi "kapitalistiniai piliečiai" jau savo fizionomija save išduoda, jog visi sutinkantieji juos atpažįsta.

MASKVOS MUTINĖJE

Vėl laukiu savo eilės. Židuriu, kaip mutininkas išupinėja anų rusų ekskursantų lagaminus. Atrodo, židuri pagrindinai, kaip ir amerikiečiai, bet čia įstatymai ne visiems vienodi.

Ir man paklausus, kaip su mutine, milicininkas pakiša tuos du mano kvitus mutininkui. Anas tik čak, čak uždeda atspaudus. Tikrai čia nuostabus "įstatymai" kai kuriems amerikiečiams. Net gal būtų špionažo reikalams skirtų filmų netikrina. Na, bet nėra ko jaudintis, vyras kas garsiai paskaitęs mano pavardę, žino savo, kaip kgbisto instrukcijas. Jisai pasirūpino, kad viskas būtų greit sutvarkyta, ir man nereikėjo, kaip Briuselyje, klaidžioti. Čia viskas tiksliai, pagal planą.

Norėjau išmainyti 1 dol. į rublius, bet jie tokie geri, kad visus patarnavimus atlieka nemokamai, nes keisti dolerius į rublius pavoja. Pilietis, tapęs rubliuotas, gali nebesinaudoti nemokamais patarnavimais, o pradėti dar papirkinėti tarybinius žmones, keliauti taip, kaip jis nori.

LĖKTUVU Į VILNIŲ

Nors lėktuve visos vietos buvo užimtos keleivių, daugumoje civiliai apsirengusių kgbistų, man palaisvinama numatytoji vieta. Lėktuve iš 24 keleivių tik du rusai. Lėktuvo palydovė irgi lietuvaite -- vardu Aldona. Jinai

medicinos, nes buržuazinės Lietuvos laikais tebuvo du universitetai, kurie ruošė medicinos specialistus. Dabar, sovietams užgrobę valdžią, padaryta "pažanga": paliktas vienas Vilniaus universitetas, vietoje Kauno universiteto įkurti institutai. Jų tarpe medicinos institutas tiek išplėstas, jog rusų dėstomąja kalba studentų grupė yra didesnė už lietuvių. Mat, vyresnysis brolis turi proporcingai didesnius reikalavimus.

Skrisdami lėktuvu virš Vilniaus, tarp Stalino prospektų ir Neries, atpažinau Černiachovskio paminklą, jo vardo aikštėje Lenino aikštę su Lenino paminklu. Jie gi "išvadavo Lietuvą iš vergijos".

VILNIUJE

Tik išlipus iš lėktuvo, pristatė Amerikos lietuviams -- turistams pažįstamas kgbistas Albinas Sutkus. Čia viskas vyksta pagal mano amerikinės agentūros susitarimą su kgbistais: keleiviai pasitinkami ir aprūpinami susisiektimo priemonėmis. Kaip puiku toks įtaisymanas, kada iki gyvo kaulo įgriso tas individualinis gyvenimas Amerikoje, valdžios nesidomėjimas paprastu darbo žmogum. O čia kiek dėmesio, nuoširdumo.

Artinamės prie garsiosios "Neringos", kurią iškritikavo Maskva, nes pralenkė didžiąją tėvynės sostinę ir prilygo kapitalistinei Amerikai.

Iš "Neringos" kavinės skirstosi porėlėmis jaunimas. Šio jauni-

mo kurio tik 40% sudaro lietuviai -- lietuviškos dainos dar ilgai skambėjo man atgulus. Matyt, kgbistai ir šiuo choru pasirūpino.

PILNA PRAEITIS

Išeinu į gatvę. Mane kažkas seka, bet nekrepia dėmesio, suku į katedros aikštę. Žvelgiu į Gedimino kalno pusę, stiebe plevesuoja trispalvė: žalia, balta, raudona su piautuvu ir kūju vėliava. Gedimino gatvė dar neseniai vadinosi Stalino prospektu. Visas miestas nuo tėvelio Stalino skleistos šviesos, lyg saulės pripldytas.

Miesto peizaže, jaučiu trūksta Trijų Kryžių, tai berijistų piktas darbas. Na, bet jie jau gavo savo atpildą. Dar tebelaukia savo eilės tie, kurie kapines įvairiuose miestuose pavertė ožkų ganyklomis, kurie kelias dienas Kražių gatvėse paguldė "miškininkų" lavonus, kaip šunis palaidojo šiukšlyne. Nereikėjo jokio kryžiaus. Kryžius yra medis ar geležis, jis su dega ar sutirpsta, neturi sielos, bet kas atsitiko poetės Miciūtės kolegoms, kurie atsidūrė Sibiro taigose? Kažin, ar beliko koks iš dviejų šakų sukryžiuotas kryželis amžinai įšalusioje žemėje, į kurią atgulė tie, kurie ir mirties valandoje liko lietuviams. Na o mano kolegė Miciūtė, nors ir sirgdama vėžio liga, vis tiek turi geriau, negu tie sibiriečiai. Ja rūpinasi nemokomojo gydymo -- tarybinė sistema.

Trūksta ir katedros figūrų,

bet užtai pati katedra tapo paveikslų galerija, kurioje eksponuojami "suvalstybinti" religiniai paveikslai. O tai taip pat rodo tarybinės valdžios rūpinimąsi kultūros palikimu.

Į TIKROVĘ

Stovi sunkvežimiai su užrašais "Ekskursija". Tai kolchozininkai ir kitų vietų suvažiuavę pabūvoti didmiestyje, apsipirkti, nueiti į bažnyčias. Žmonės sako, jog sunkvežiminių be užrašų, niekas nepajėgia sukontroliuoti. Laisvais sėkmadieniais kolchozininkai važiuoja nusipirkti duonos, į turgų nuveža ir savo prekes.

Jeigu pasitaiko, jog tokie maišuoti "ekskursantai", maišosi ant kryžkelių, kuriomis pravažiuoja Amerikos turistai -- jiems parūpinamas transportas dykai "milicijos" iniciatyva.

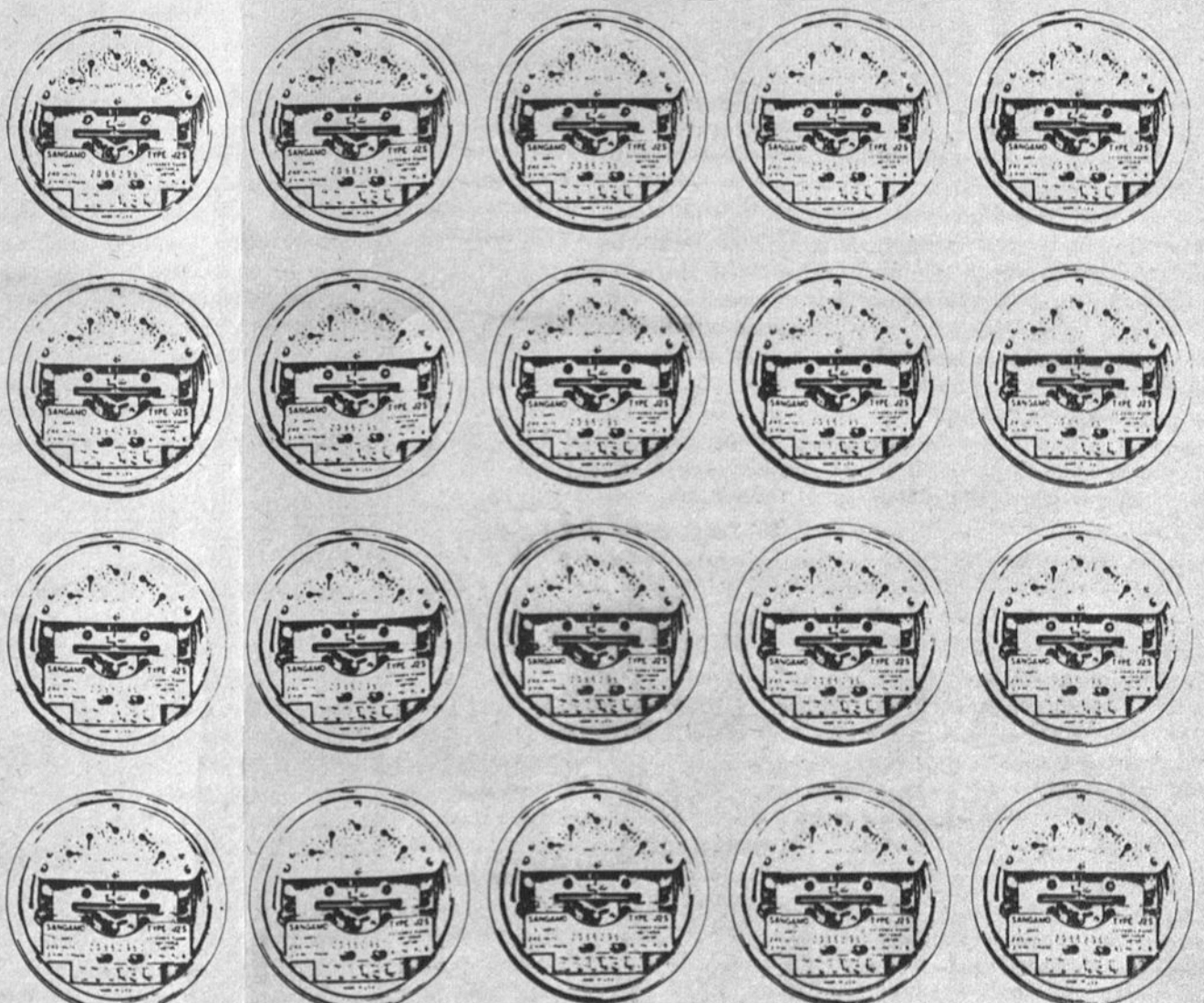
"MIKOLAŠKOJE"

Tikrai nepagarbiai dabar vadinama -- Šv. Mikalojaus bažnyčia, kuri tarpe kelių kitų tebeveikiančių bažnyčių sudaro gerą įspūdį, nemačius keliasdešimčių uždarytųjų. Bažnyčios viduje, valdžios rūpesčiu, vyksta remontas. Pagarbiai tebestovi ir Vytauto Didžiojo biustas. Prisiiminiau ne Sibire mirusį to biusto skulptorių -- R. Jakimavičių.

Pažįstamų nesimatė, nes tie, kurie gyvena Vilniuje, tuoktis ar krikštynomis vyksta į kokią bažnyčią, o čia lankosi piliečiai iš kitų miestelių. Sako, jog (Nukelta į 5 psl.)

Jeigu elektriniai įrengimai turėtų savo skaitliukus

Jeigu kiekvienas elektrinis įrengimas turėtų savo skaitliukus, jūsų elektros sąskaita gal ir galėtų būti numušta. Jūs galėtumėt surasti, kad tai kainuoja tik centus už valandos ar dienos darbą. Ir tų centų suma yra jūsų elektrinio gyvenimo sąskaita už mėnesį... didžiausias pigumas jūsų biudžete. Speciali "pardavimo" pastaba: vidurkis kaštų už rezidencinį elektros aptarnavimą yra 11% šiandien mažesnis, negu buvo 1946 m.

The ILLUMINATING Company
An investor-owned company serving the West Coast in the Nation

Joną Chmieliauską amžinybėn palydėjus

Jonas Chmieliauskas po ilgos ir sunkios ligos mirė 1962 m. kovo 2 d. Los Angeles mieste, Kalifornijoje. Jau senai kamavo astma. Pasirinko tinkamesnį klimatą ir iš Clevelando persikėlė prie Pacifiko krantų. Dėja, neligam. Liga komplikavosi, sveikata ėjo blogyn.

Praeitais metais gegužės mėnesį pasijuto žymiai blogiau. Trumpu laiku išseko materialiniai ištekliai ir jokio pagerėjimo nesijautė. Velioniui atėjo pagalbon dr. Jonas Jurgila, kuris gydė be atlyginimo. Dėjo visas pastangas, kad išgelbėjus gyvybę. Jo pastangomis velionis buvo priimtas į ligoninę, kurioje tyrimai ir gydymai sergantiesiems širdies ir vėžio ligomis. Gydytojai darė pasitarimus, tačiau diagnozė nepasisekė nustatyti. Velioniui mirus, jo šeimai sutikus, buvo padarytas skrodimas, o duomenys bus pranešti vėliau.

Jonas buvo tiesaus, nuoširdaus ir linksmo būdo. Jis neatsižvelgėdavo į vieno asmens reikala, bet žiūrėdavo į visų daugumos reikalus. Teisingumas buvo pirmoje vietoje. Vienumos nemėgo. Draugiškas, -- humoro ir anekdotų jam netrūkdavo. Todėl kur tik buvo Jonas, ten buvo ir nuotaika gera. Nenuostabu, kad buvo visų mėgiamas ir laukiamas.

Jonas buvo gimęs 1899 m. balandžio 26 d. Kaune. Pradžios mokyklą baigė Šiluvoje, o vidurinę mokyklą -- Raseiniuose. Pirmojo pasaulinio karo audros nuosėdą į Petrapilį, kur mokėsi technikos mokykloje. Po revoliucijos grįžo Lietuvon. 1919 m. stojo savanoriu į besikūriantį Lietuvos kariuomenę. Tarnavo eiliniu 3 Vytauto Didžiojo pėst. pulke. 1920 m. pasiūstas į Karo mokyklą. Ten teko praleisti kariūno laikus su Dariumi. Jie liko artimais draugais.

Baigė Karo mokyklą IV laidą ir pakėlus į leitenanto laipsnį paskirtas į mokomąją bateriją instruktoriumi. Vėliau buvo mokomosios baterijos vyr. karininku. 1925 m. išėjo atsargon vyresniojo leitenanto laipsnyje. Atsargoje būnant kelis kartus atliko mokymo pakartojimus. Prieš bolševikams okupuojant Lietuvą buvo pakeltas į kapitono laipsnį.

ADMINISTRACIJOS TARNYBOJE

Iš kariuomenės išėjus atsargon pasirinko administracijos srį. Tais pačiais metais gavo tar-

NEW YORKAS - VILNIUS...

(Atkelta iš 4 psl.)

žmonės elgiasi taip todėl, kad juos tebeveikia Džugašvilio šešėlis.

Išeinant iš bažnyčios, radau pardavinėjant naujas maldaknyges kurios neaiškiu būdu atspausdintos. Yra žinoma, jog ir paprastos rašomosios mašinėlės žmonės negali nusipirkti. Spaustuvės juodų dažų be saugumo leidimo taip pat negausi. Matyt, nelegaliai įvežta literatūra. Kaip ir Amerikoje taip ir čia, išmečiau keliems senukams pinigų.

Senosios klebonijos, į kurią bolševikai, nacių okupacijos metu pataikė savo bomba -- nei pėdsakų. Viskas taip, kaip nacių subombarduotoji Coventry katedra, Anglijoje. Mat, vienas nuo kito neatsilikio.

Klebonijos vietoje buvo darželis ir žydėjo gelės. Žavu. Nauja trijų aukštų mūrinė klebonija buvo išdygusi maždaug toje vietoje, kur kadaise stovėjo pasilikęs minimų "kabakas" -- kultūrinė pažanga.

Nepasisekė išaiškinti ką tokiuose dideliuose rūmuose klebonas veikia turbūt turistus aptarnauja pagal KGB įsakymą?

Tai mano rašto pavyzdys. Labai dėkoju tiems, kurie jį perskaitė ir susimastė. Dėkoju ir Salomėjai Narkelionaitėi jei ji taip pat turėjo kantrybės į tai atkreipti dėmesį.

Man, neseniai žiapus geležinės uždangos atsidurus, labai rūpi, kodėl iš naujų ateivių tarpo jau atsiranda žmonių, kurie Lietuvoje lankosi privačiai ir joje nemato okupantų? Ir dar labiau rūpi, kodėl paskiau, net labai įkyriai, platinoma privačios okupantų nematančios kelionės įspūdis?

Jūsų

DAUSA

nybą mokesčių inspektoriaus padejėju Panevėžyje. Nuo 1926 m. paskirtas mokesčių inspektoriu mi į Lazdijus. Šias pareigas ėjo Marijampolėje, Kaišiadoryse ir nuo 1933 m. Kaune II-jo rajono mok. inspektoriaus. Tuo laiku, laisvu nuo tarnybos, studijavo Vytauto Didžiojo universitete, teisių fakultete, ekonomijos skyriuje. 1940 m. bolševikams okupavus Lietuvą, jų buvo perkeltas į Vilnių ir pažemintas į mok. insp. padejėjus.

Vokiečių - bolševikų karo metu vokiečiams priskirus prie Vilniaus krašto naują sritį, velionis buvo paskirtas organizuoti Svyrių apskrities administraciją. Suorganizavus, paskirtas apskrities viršininku. Vėliau perkeltas toms pačioms pareigoms į Trakus. Bolševikams okupuojant antrą kartą Lietuvą pasitraukė į vakarus.

VEIKLA TREMTYJE

1944 m. pasitraukė Vokietijon. Po karo gyveno Hanau tremtinių stovykloje. Stovykloje įsijungė į vidaus stovyklos tvarkymo reikalus, o vėliau tarnavo darbo kuopose. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Clevelande. Čia velionis veikė į Tautinės Sąjungos skyriuje, buvo Vilties Draugijos centro valdybos narys, Ramovė į kitur, kur tik suspėjo.

Los Angelėse gyvendamas priklauso ALTS Angeles skyriui, SLA ir LVS Ramovė. Velionis buvo pašarvuotas Hamrock laidojimo koplyčioje. Priekaro buvo sudėti vainikai: Birutėčių, Ramovėnų ir kitų organizacijų bei

paskirų asmenų.

Kovo 5 d. velionio palaikai atlydėti į šv. Kazimiero parapijos bažnyčią. Gedulingas pamaldas laikė kun. J. Kučingis, parapijos klebonas. Vargonais grojo muz. B. Budriūnas, Pamaldymetuprie karsto stovėjo Ramovėnų garbės sargyba. Į kapines lydėjo ir apeigas atliko kun. A. Valiūška.

Į Kalvarijos kapines velionį lydėjo gausus kolonijos lietuvių būrys. Atsisveikinimo kalbas pasakė organizacijų atstovai: LV ramovės, -- K. Liaudanskas, ALTS-gos -- V. Aleksandriūnas, SLA -- A. Biekša, Vilniaus laisvės kovotojų -- prof. S. Žymantas.

Karstas buvo pridengtas Lietuvos tautine vėliava, kurią perdavė velionio našlei. Po laidojimo p. Navickų namuose laidojimo dalyviai buvo vaišinami užkandžiais. Kelios valandos praleistos tarp velionio šeimos narių.

1923 m. Jonas vedė Jadvygą Grybauskaitę. Duktė Irena iškėkė už Ramūno Buženo. Sūnus Algirdas karo metų išvežtas vokiečių į Lenkiją. Ten jis ir liko. Prieš keturius metus Algirdas mirė. 1959 m. mirė velionio brolis Clevelande. Dabar, po daugelį pergyvenimų ir sunkios ligos, persiskyrė su šiuo pasauliu ir Jonas. Lūdi Jono šeimos nariai, Lūdimė ir mes, netekė savo nario. Linkime jo šeimos nariams ištvermės ir ramybės išgyvenant šią didelę nelaimę.

O. ŽADVYDAS

Lietuviai ir latviai pradeda fraternalinį bendradarbiavimą

Praėjusiame Susivienijimo Seime, Pittsburghe, Pa. buvo keliama mintis pradėti artimesnį bendradarbiavimą su latviais ir estais fraternalinėje veikloje. Ši mintis kilo daugiau iš organizacijos visuomeninių uždavinių, nei iš jos interesų, sakysime, siekiant vien tik narių skaičiaus padidinimo. Tiek latvių, tiek mūsų tautiečių padėtis svetimoje šalyje, yra veik vienoda. Visiems gresia tas pats nutautėjimo pavojus. Todėl visai natūralu, kad šios bendro likimo kaimyninės tautybės, atitulosios nuo savo krašto, ieško būdų ir priemonių užtikrinti savo išievinęms bendruomenėms ilgesnį ir patvaresnį išsilaikymą. Tokiam tikslui gali pasitarnauti mūsų Susivienijimas, plėsdamas tarp abiejų tautų fraternalinius santykius.

Susivienijimo vadovybė, turėdama Seimo pritarimą, apsisprendė fraternalinius ryšius pirmoje eilėje pradėti su latviais. Tuo tikslu SLA veikėjai jau yra turėję vieną kitą pasikalbėjimą su latviais. Paskutiniame pasikalbėjime, kuris įvyko

New Yorke, klausimas buvo gana konkrečiai aptartas. Pastarimą atidarė Susivienijimo sekretorė B. Pivaronienė, pakviesdama pirmininkauti kun. P. Dagį. SLA prezidentas P. P. Dargis savo ilgesniame žodyje nušvietė tokio bendradarbiavimo tikslus, pagrindus ir galimumus. Iš latvių pusės dalyvavo C. Stankevics -- Latvių organizacijų sąjungos pirmininkas, E. Druva -- Latvių moterų organizacijų prezidentė, kun. R. Zarinš, E. Reisters -- "Laiks" laikraščio redaktorius ir A. Homics -- Latvių pašalpinės draugijos pirmininkas.

Po P. P. Dargio kalbos latvių organizacijų atstovai iš esmės pilnai pritarė fraternalinio santykiavimo minčiai. Paašškėjo, kad latviai fraternalinės organizacijos, kaip mūsų Susivienijimas, neturi. Pas juos veikia pašalpinė draugija daug siauresniuose rėmuose ir žymiai mažesne apimtimi. Latviai mūsų SLA laiko patraukliu pavyzdžiu. Kaip latviai galėtų jungtis į fraternalinę veiklą, tai bus kitų pasitarimų klausimas. Tuotikslu yra sudarytas koordinacinis

SLA namuose New Yorke įvykusiame pasitarime tarp latvių ir lietuvių veikėjų, SLA prezidentas P. Dargis (dešinėje) sveikinasi su Latvių Organizacijų Sąjungos pirmininku C. Stankevics. Vyt. Maželio nuotrauka

Br. Murinas

Uoste

MURINO KŪRINIŲ PARODA CHICAGOJE

Atidaroje tapytojo Broniaus Murino kūrinių parodoje, Čiurlionio galerijoje, meno mėgėjai bus maloniai nustebinti pamatę ne vien akvarelinius darbus, bet gera dalį eksponatų ir aliejinės tapybos. Mat, dailininkas B. Murinas, kaip akvarelistas jau anksčiau užsirekomendavo daugelyje savųjų ir kitataučių parodų. Jo puikiai sukurtos akvarelės traukė ne vieną meno mėgėją versdamos ties jomis ilgėliau sustoti ir pasigerėti harmoningais spalvingais sprendimais. Jo lyg sudvasintuose darbuose buvo ryškūs naujųjų meninių problemų ieškojimai.

Nors dailininkas jau peržengė pusės amžiaus ribą, bet savo kūriniuose dar vis jaunas, veržlus dinamiškas ir aina moderniojo meno kelias. Apie jo meistriškai sukurtus darbus liudija faktai, kad dailininkas ne tik savųjų, bet ir kitataučių buvo gražiai įvertintas. Jam, bene trijose ar keturiuose amerikiečių meno parodose, už įspūdingas akvareles buvo duotos premijos.

Tenka pasakyti, kad aliejinės tapybos darbuose dail. B. Murinas vis dėl to dar nebuvo išvystęs tokio meistriškumo, kokio jis pasiekė savo akvarelėse. Kokius spalvingus niuansus ir perėjimus leidžia pasiekti akvarelė, to niekada dailininkui nepasiseka įgyvendinti aliejinėse tapybose. Tai, kaip taisyklė, menininkai žino. Pagaliau tas tikslas sustiprina teigimą, kad tikrai ilgos intensyvos studijos, pasišventimas, nuoširdumas

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS.

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.

Cleveland 24

komitetas, kuriame latvius atstovauja prof. L. Beržins, A. Homics ir E. Reisters. Šiame komitete Susivienijimo atstovais yra prezidentas P. P. Dargis, sekretorė B. Pivaronienė ir kun. P. Dagys.

Į šį pasitarimą iš Philadelphiajos taip pat buvo atvykęs Susivienijimo veikėjas J. Stiklorius, VLKCo vicepirmininkas.

Kaip vystysis pradėtas latvių ir lietuvių fraternalinis bendradarbiavimas, priklausys nuo abiejų pusių, o taip pat ir sąlygų, kurias teks minėtam komitetui nustatyti. Pradžią yra padaryta gera ir pradėta linkmė galime laukti pozityvių darbų.

A. GIRULIS

logijos inž. Miklovas, vietos miesto burmistras Karlson su visa miesto vadovybe ir didelis skaičius vietos lietuvių.

Minėjimo programa buvo neilga, bet įdomi ir įvairi. Minėjamą pradžioje Melrose Park A. L. Bendruomenės pirmininkas Gražvydas Lazauskas. Visą šventės minėjimą pravedė čia gimęs Viktoras Lyons, Melrose Park lietuvių piliečių klubo pirmininkas. Jis yra taip pat šio miesto pareigūnas. Pagrindinę kalbą pasakė gen. konsulas Dr. Daužvardis. Geologas inžinierius Miklovas trumpai nupasakojo dabartinio lietuvių ūkininko padėtį Lietuvoje. Jis pavaizdavo kelias pavyzdžiais kolchozo vadovą, kokie tipai šiuo laiku tvarko lietuvių ūkį, ir kolchozo vergus -- buvusius Lietuvos ūkininkus.

Melrose Park L. Bendruomenės garbės pirmininkas, senas Amerikos lietuvių veikėjas. Antanas Jončia atsinešė seną didelę knygą, kurioje yra surašyta visi Melrose Park lietuviai, kurie dar nuo 1918 m. aktyviai reikišiasi lietuviškoje veikloje ir piniginiai remia Lietuvos vadavimmo darbą. Toje knygoje yra surašyti visi, kurie pirkto Lietuvos laisvės bonus ir visos aukos, kurias aukėjo Lietuvos laisvinimui. A. Jončia kvietė visus lietuvius aukoti Lietuvos vadavimo reikalams ir tuo būdu savo pavardę įrašyti į tą seną istorinę knygą.

Meninę programos dalį atliko Rakfordo lietuvių piliečių klubo vyrų choras ir jaunų mergaičių oktetas. Choras, vadovaujamas muziko Lino, padainavo kelias gražias daineles, o mergaičių oktetas labai gražiai padeklamavo ir atliko dainų montažą. Meninė programa buvo įdomi, trumpa ir gerai paruošta.

Lietuvos vadavimo darbams paremti buvo surinkta virš \$300,00. Po programos dar buvo bendrai pasivaikinta ir gražiai, lietuviškoje nuotaikoje, praleistas šventės minėjimo vakaras.

A. JANUKAITIS

Philadelphijos šeštadieninės mokyklos mokiniai Vasario 16 progą mokykloje išpildė deklamacijų montažą "Tėvynė tik viena".

V. Gruzdžio nuotrauka

V. Volertas aiškina Philadelphijos šeštadieninės mokyklos mokiniams Vasario 16 reikšmę.

V. Gruzdžio nuotrauka

LIETUVIŠKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No. Street City State

LAIŠKAI LIETUVIAMS

metinė šventė

Kai prieš 12 metų pasirodė Tėvų Jėzuitų leidžiamas pirmasis Laiškai Lietuviams žurnalo numeris, skaitytojų jis buvo sutiktas su džiaugsmu, nes užpildė kaip tik tą spragą, apie kurią mūsų spauda mažiausiai rašė ir visai nekelė tų aktualijų temų, kurias pradėjo gvildinti šis žurnalas.

Metai iš metų žurnalas keitė savo techniką išvaizdą, didėjo puslapių skaičius, bet siekė tų pačių tikslų -- formuoti skaitytojų mintis religinėje ir tautinėje dvasioje, ypatingai atkreipiant dėmesį į šeimą, jaunimą, lietuvybę.

Jei iki šių metų pradžios Laiškai Lietuviams nepretendavo į žurnalo apimtį, tai išėjus 1962 metų pirmasis numeris pasiskelbė, jog tai yra religinės ir tautinės kultūros žurnalas, tuo gal labiau norėdamas išryškinti leidinio turinį.

Su pirmuoju numeriu jo ir išvaizda pagrindinai pasikeitė (žūrėk viršelio fotografiją). Dail. Algirdo Kurauskio meniškai paruoštas viršelis labai gražiai išreiškė tas kūrybingojo redaktoriaus idėjas, kurias jis nori skleisti rašytiniais žodžiais. Pakeistas ir visas techninis vidaus puslapių sutvarkymas ir žurnalo meninė priežiūra tvarko taip pat dail. Alg. Kurauskas.

Kita naujovė, tai keturi viduriniai puslapiai skirti foto nuotraukoms, kurios atspausdintos kreidiniame puslapyje. Fotografijos, kurias paruošia Algimantas Kezys, S. J. yra su giliu turiniu, meniškos, gražioje šviesos ir šešėlių žaidimo formoje. Jos papildė ir praturtina žurnalo turinį.

Žurnalą nuo pat pirmo numerio redaguoja Juozas Vaišnys, S. J. Jis savo darbu išvarė naują mūsų spaudos istorijos vagą ir už tai jam priklauso mūsų laikraščioje pelnyta garbė.

Kai 1960 metais žurnalas minėjo dešimtmetį, surengė meninę šventę, kurios metu pirmą kar-

Kun. Juozas Vaišnys, S. J., "Laiškai Lietuviams" redaktorius, be savo tiesioginių pareigų daug laiko skiria skautų veiklai. Jis yra LSS pirmosios tarybos narys, LS Brolijos Vadijos narys, LSS jubiliejinių metų rengimo komiteto pirmininkas ir Lituanicos tunto dvasios vadas. Už veiklą yra pakeltas į vyresnius skautininkus ir apdovanotas garbės ženklais.

V. Kasniūno nuotrauka

tą buvo įteiktos straipsnių konkurso premijos. Skaitytojų ir svečių pagėdavimu, ši šventė tapo tradicinė.

Šių metų Laiškai Lietuviams žurnalo metinė šventė įvyks kovo mėn. 17 d. 7 val. vakare Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Bus konkurso laimėtojų premijų įteikimas, įdomi meninė programa ir puiki vakarienė. Kaip ankstyvesniais metais taip ir šiais tikimasi, kad į šią šventę atsilankys daug svečių. Bilietus galima įsigyti pas platintojus ir Jaunimo Centre.

JUOZAS BUTVILA

CHICAGOS PARENGIMŲ
KALENDORIUS

KOVO 17 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Reikalingumas organizuotumui šių dienų jaunimui". Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito dr. V. Vygantas.

KOVO 17 D. Laiškų Lietuviams metinė šventė Jaunimo Centre.

KOVO 17 - 25 D. Dail. Broniaus Murino akvarelių ir tapybos paroda Jaunimo Namuose Čiurlionio Galerijoje.

KOVO 18 D. ALVUDO parengimas vaikams Jaunimo Centre 2 val. p.p.

KOVO 18 D. Tėvų Marijonų Marquette Parko bendradarbių skyriaus vakariinė parapijos salėje.

KOVO 18 D. Gen. konsulo dr. P. Daužvardžio pagerbimas Jaunimo Centre 5 v.v.

KOVO 24 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Romantiška ar racionali pažintis tautiškumą". Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito A. Baronas ir R. Rudys.

KOVO 25 D. Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyno rėmėjų Chicago apskrities 35 metų jubiliejinis vakaras Brighton Parko parapijos salėje.

KOVO 25 D. Immigrant's Service League Lietuvių komiteto koncertas Jaunimo centre.

KOVO 31 - Balandžio 8 d. d. A. L. Montessori Draugijos auklėjamosios ir mokslo priemonių bei vaikų darbų paroda Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 1 D. ALK Moterų Sąjungos 20-os kuopos žaidimų vakaras Vyčių salėje 2 val. p.p.

BALANDŽIO 1 D. Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų vajuos vakariinė Marquette Parko parapijos salėje.

BALANDŽIO 1 D. Lietuviškosios jūrų skautijos 40-ties metų sukakties minėjimas Jaunimo Namuose. Ruošia Tėvų Komitetas.

BALANDŽIO 1, 7, 16 D. D. 1962 m. G. Verdi operos "Aida" pastatymai Marijos gimnazijos salėje.

BALANDŽIO 7 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Jaunimas ir lietuvių politikos veiksniai (nauda ir galimybės) Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito Valdas Adamkavičius.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių metinis seimas, Marijonų salėje.

BALANDŽIO 8 D. Kun. S. Gaužio 25-kių kunigystės metų minėjimo banketas Roselando parapijos salėje.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių seimas vienuolyne.

BALANDŽIO 14 D. Stasio Pilkos literatūros rečitalis Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 14 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Tremtis šių dienų jaunimui bausmė ar palaima" Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito dr. A. Liulevičius.

BALANDŽIO 22 D. Akademinio Sporto Klubu "Lituanica" Velykų šokių vakaras Lietuvių Auditorijoje.

BALANDŽIO 28 - 29 d. XII-jo Šiaurės Amerikos lietuvių sportinių žaidynių krepšinio varžybos.

GEGUŽES 5 D. Lietuvos Dukterų Draugijos pavasario balius Jaunimo Centre.

GEGUŽES 6 D. J. Velbasio balieto studijos koncertas Jaunimo Centre.

GEGUŽES 6 D. Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų Draugijos metinis seimas. Marijos gimnazijoje

GEGUŽES 12 D. Dail. Vytauto O. Virkauparoda Chicago Savings and Loan Ass'n Meno Galerijoje. Rengia Lietuvių Studentų Santara.

GEGUŽES 12 D. Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos Motinų Klubo koncertas-balius.

GEGUŽES 20 D. Lietuvių Prekybos Rūmų metinis banketas Ambassador West viešbutyje.

BIRŽELIO 3 D. Vargoninkų Sąjungos 50 metų sukakties proga ruošiamas "Mažoji dainų šventė" Marijos gimnazijos salėje.

BIRŽELIO 23 D. Chicago Lietuvių Moterų Klubu Gintaro balius South Shore Country klube.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Vasario 25 d. Chicagoje Jaunimo Centre įvyko tradicinis vaikų kaukių balius, kurio programą išpildė Marquette parko jaunučiai ateitininkai, suvaidindami M. Steikūnienės parašytą veikalėlį "Teisybė ir Neteisybė". Nuotraukoje "Neteisybė" (Živilė Stonkutė) vilioja vaikus Aušrelę (Gailą Mikalonytę) ir Sauliuką (Laimutį Degutį). Z. Degučio nuotrauka

GREETINGS and BEST WISHES
to All the Lithuanian People

ANTHONY
PECYK
COUNCILMAN

CANDIDATE FOR

COUNTY COMMISSINER

Democratic Primary May 8, 1962

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY ^{co's} (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

Pridėk šviesumą ir spalvingumą savo namams taupant!... Pridėk

TURTINGESNIO ĮPRASTO ŽVILGSNIO
UŽVALKALAI

Kėdėms

7⁹⁹

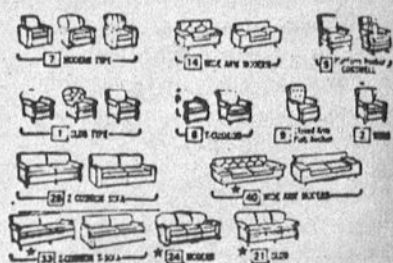
Mašina skalbiami!

Sofoms

15⁹⁹

Duokit savo baldams naują dekoracinį žvilgsnį, daug gražesni, daugiau pritaikyti ir pagal išmėtas. Galima pasirinkti margumą modernu, dabartinį arba naujesnį. Spalvos gali būti vienos ar skirtingos. Ilgai laikys, nes pagyvės apverčiamos. Stiprios siūlės ir geresnės rūšies medžiagos.

- Luxurious Modern Floral Print
- Rich Provincial Pattern
- Textured Go-Together Solids
- They're Brimming with Color
- They're Smart and Practical
- They're SO Economical Too!

Style A

Modern Floral

- Green
- Brown

Style B

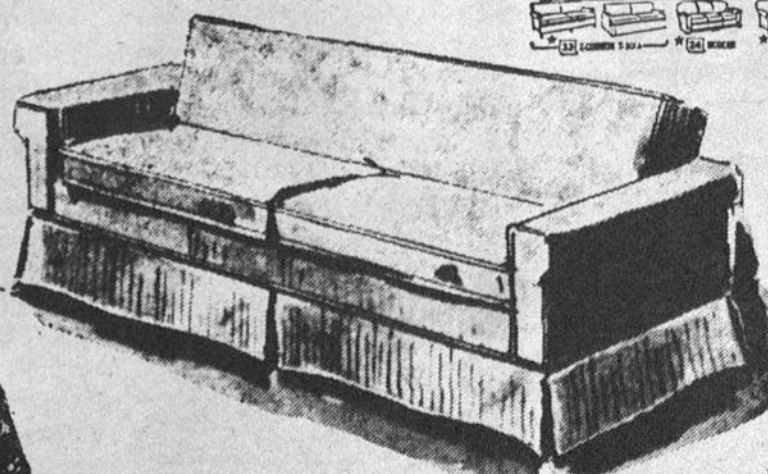
Provincial

- Green
- Brown

Solid Color 2 or 3-Cushion Studio Sofa Bed Covers ... 9.99
Hide-A-Bed Covers 15.99

Modern Floral Sofa Bed Covers ... 10.99
Hide-A-Bed Covers 15.99

Provincial 2 or 3-Cushion Studio Sofa Bed Covers ... 10.99
Hide-A-Bed Covers 15.99

Style C

Solid Color

- Rose
- Green
- Nutmeg
- Brown
- Gold

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi...
Šaukit CHerry 1-3070

BASEMENT DRAPERY DEPARTMENT, THE MAY COMPANY,
ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

Kaziuko mugė Clevelande praėjusį sekmadienį sutraukė daug žmonių ne tik nusipirkti skautų rankdarbių, bet ir pasižiūrėti jų meninės programos.

V. Plidžinsko nuotrauka

FILATELIJOS KAMPELIS (4)

ANTANAS BERNOTAS

AMERIKOS JUNGTINĖS VALSTYBĖS

Š. m. vasario 14 d. išleido 4 centų pašto ženklą, kuriuo paminima Arizonos valstijos 50 metų sukaktis. Arizona buvo priimta į sąjungą 1912 m. vasario 14 d. kaip 48 valstija.

Pašto ženkle pavaizduota mėnesiena naktis, arti -- didžiulis žydintis saguaro kaktusas, tolimoje kitas toks pat kaktusas. Kaktusas yra laikomas tautine Arizonos gėle ir jų ten daug auga. Jo žiedai paprastai išsiskleidžia naktį, užtat ir pašto ženklui pasirinkta ši tema. Pašto ženklas spausdintas tamsiai mėlyna, žalia ir raudona spalvomis. Dabartinė Arizonos teritorija, kartu su New Mexico, nuo 1821 iki 1848 m. priklausė Meksikai, 1854 m. buvo prijungta dalis vadinamo Gadsden Pirkinio. Nuo 1863 m. atskira teritorija. Arizonoje gyvena daug indėnų, kurie iki 1896 m. kėlė nuolatinius karus ir sukilimus. Arizonos sostinė yra Phoenix miestas, įkurtas 1870 m.

AUSTRALIJA

išleido 5 šilingų pašto ženklą, kuriuo atžymima labai išsiplėtusi to krašto gyvulininkystė. Pašto ženkle matome raitus kaubojus, besivaikančius galvijus.

Australijoje, ypatingai jos šiaurinėje teritorijoje, kur karštas klimatas ir daug ganyklų, be avių, auginama labai daug galvijų, ir Australija yra vienas svarbiausių mėsos eksportierių į kitus kraštus, ypatingai į Didžiąją Britaniją, Jungt. Amerikos Valstijas, Indiją ir kitur. Kaikuriais metais išvežta šaldytos mėsos daugiau nei už 14 milijonų svarų sterlingų. Be to, svarbų eksporto produktą sudaro ir odos bei kailiai.

BOLIVIJA

išleido trijų pašto ženklų seriją, kurių dviem pagerbiamas žinomas ispanų rašytojas Cer-

vantes, gi trečiuoju, kurį čia dedame, paminima miesto Santa Cruz de la Sierra 400 metų įkūrimo sukaktis bei pagerbiamas jo įsteigėjas Nuflo de Chaves.

Santa Cruz de la Sierra miestas yra Bolivijos rytiniame departamente, taip pat vadinamame Santa Cruz vardu, ir yra pats didžiausias to departamento miestas. Miestas guli Andų kalnų atšlaitės slėnyje, 1450 pėdų nuo jūros lygio aukštyje, prie Piray upės, įtekančios į Mamorės upę. Miesto apylinkės derlingos, auginamos cukražvėdrės bei galvijai.

Miestas dulkėtas, išsibarstęs, apgyventas daugiausia vienu baltųjų. Pradžioje miestas buvo įkurtas aukštais Andų kalnuose, bet 1590 m. perkeltas žemiau, į dabartinę vietą. Nuo šio šimtmečio pradžios paprastai vadinamas tik Santa Cruz vardu. Mieste gyvena apie 33,000 gyventojų.

VENGRIJA

minėdama 150 metų gimimo sukaktį garsaus vengrų pianisto ir kompozitoriaus Franz Liszt, išleido trijų pašto ženklų ir bloko seriją. Tie patys ženklai ir blokas išleisti ir neperforuoti. Taip pat ženklus išleido Austrija, R. Vokietija ir kt. kraštai.

Čia dedame šios serijos 60 fillerių pašto ženklą, kuriame parodytas Liszt siluetas, fortepiono klaviatūra ir gaidų knyga.

Franz Liszt (vengriškai Ferenc Liszt) gimė 1911.X.22 Raide, Vengrijoje, mirė 1886. VII.31 Bayreuthe, Vokietijoje. Jau iš mažens pasižymėjo muzikiniais gabumais ir, būdamas 9 metų, davė savo pirmąjį koncertą. 1821 m. persikėlė į Vieną, kur mokėsi muzikos ir kompozicijos pas garsius to laiko mokytojus. Vėliau gyveno Paryžiuje, Romoje, Šveicarijoje, kur susipažino su kitomis muzikos garsenybėmis ir kūrė savo kūrin-

nius. 1839-47 m. Lisztas su savo koncertais keliavo po visą Europą, tarp kitko aplankydamas Tartus, Rygą ir Mintaują.

Nuo 1848 m. apsigyveno Weimare, kur daugiausia atsidėjo kūrybai. 1861 m., būdamas Romoje, įstojo į vienuolyną ir 1865 m. tapo abatu. Tarpais gyvendavo ir Budapešte, kur nuo 1875 m. buvo vengrų muzikos akademijos pirmininku.

Sukūrė gausybę muzikos kūrinių, bet pačios garsiausios yra jo 19 vengrų rapsodijų, išplodomos viso pasaulio pianistų ir orkestrų.

DETROIT

Kviečiame į V. Banaičio paskaitą

Kovo 17 d., šeštadienį, 7 val. 30 min. buv. lietuvių svetainės salėje įvyksta neseniai iš Vokietijos į Ameriką atvykusio V. Banaičio pranešimas. V. Banaitis dirba Free Europe radio stotyje Miunchene, seka vokiečių spaudą ir smulkiai nuklausinėja prasiveržusius pro geležinę uždangą Rytų Europos pabėgėlius. Jis yra didelių muzikinių ir žurnalistinių gabumų žmogus. Reikia manyti, kad jo pranešimas bus įdomus ir labai naudingas.

Paskaita įvyks 7:30 val. vakare, buvusioje Lietuvių salėje, kampas 24 ir Vernor. Įėjimas laisvas.

Todėl nepraleiskime šios retos progos ir punktualiai susirinkime į salę.

K. Jurgutis

BOSTON

BALF metinis susirinkimas

Bostono BALFo 17-to skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks kovo 18 d., 2:30 val. po pietų Lietuvių Piliiečių Klube, So. Bostone.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti, nes Balf'o pagalbos dar laukia tūkstančiai mūsų brolių.

MOKSLEIVIŲ ŠACHMATŲ VARŽYBOS

Prasidės šį šeštadienį, kovo 17 d., Cambridge "Y" patalpose. Iš jų geresnieji bus atrinkti į baigmines moksleivių varžybas sekantį šeštadienį, tose pat patalpose.

Šiose varžybose gali dalyvauti Massachusettso visų mokyklų moksleiviai. Nebus jokio mokesčio, tik dalyviai prašomi turėti savo šachmatus.

Užpėnai tokias varžybas laimėjo Algis Makaitis, So. Bostono Lietuvių Pil. D-jos šachmatininkas. Jis dalyvaus ir dabar, drauge su A. Leonavičium ir Ginišais.

Prieš kelius metus Bostono moksleivių varžybose pasižymėjo Gediminas Kuodis, Saulius Vaičiūnas, E. Spirauskas.

Lietuviai raginami ir šiukart gausiai dalyvauti. Taškų parinks kiekvienas, nes bus ir silpnųjų jaunuolių.

KAZIO MERKIO PAGERBIMAS

So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija sekmadienį, kovo 25 d., trečio aukšto auditorijoje, rengia vakariene atžymėti uolų Draugijos šachmatininkų vadovą Kazį Merkį, kuris daugiau dešimties metų vadovauja vietos lietuvių šachmatų klubui, auklėja jaunuolius, rašo į spaudą ir pats aktyviai dalyvauja šachmatų varžybose. Ypač pasižymėjo žaisdamas JAV komandoje, pasaulio korespondencinėse p-bėse.

To parengimo pirmininkas dr. A. Kapochy mus informuoja, kad programoj dalyvaus O. Ivaškienės sambūrio šokėjai. Tarp svečių bus Massachusettso šachmatų vadovybės atstovai.

VYKS Į NEW YORKĄ

Rytų apygardos šachmatų pirmenybėm, balandžio 7 d., vyks So. Bostono Lietuvių Pil. D-jos šachmatų komanda. Šiose p-bėse rungtiniamasi dėl N. Y. lietuvių inžinierių pereinamos dovanos. Du kartus tą dovaną laimėjo bostoniškiai, įveikę Brooklynio Lietuvių Atletų klubo šachmatininkus, tačiau šiemet vaizdas gali būti kitoks, nes pastarieji gerokai sustiprino savo komandą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Valteris Banaitis** Clevelando viešnagei paskyrė kovo 18-22 dienas. Įžymiam svečiui iš anapus Atlanto priimti ir pagerbti, JAV Lietuvių Bendruomenės pirmosios apylinkės valdyba, talkinama kitų mūsų sambūrių, sudarė tokią Valterio Banaičio viešnagės Clevelande programą:

Valterio Banaičio pranešimas apie padėtį okuotoje Lietuvoje kovo 18 d., sekmadienį, 12 valandą, švento Jurgio parapijos salėje. Po pranešimo — paskaitos, 2 valandą po pietų, susipažinimo su svečiu užkandžiai Lietuvių salės svetainėje. Užkandžių dalyviai vaišių metu turės progos su Valteriu Banaičiu pasikeisti mintimis.

Į Valterio Banaičio pranešimą ir susipažinimo vaišes kviečiami visi lietuviai. Įėjimas į paskaitą laisvas. Norintieji dalyvauti vaišėse, prašomi iš anksto užsakyti vietą pas: LB Pirmosios apylinkės valdybos pirmininkas, telef. 881-1921 po pietų, Dirvos redakcijoje ir Baltic Prekybos Namuose darbo valandomis.

Užsirašyti prašoma iki kovo 16 d. vakaro imtinai, nes vaišių rengėjai turi turėti davinius, kiek žmonių dalyvaus vaišėse ir tokiam dalyvių skaičiui paruošti užkandžius.

• **Inž. Pijui Žiūriui** kovo 12 d. Polyclinic ligoninėje padaryta sunki operacija. Ligoniiui, paskutiniu metu dėl sveikatos rečiau besirodanti organizacinė veikloja, linkime geros ir greitos sveikatos.

• **Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos** narių ir jų žmonių susirinkimas įvyks kovo 24 d., šeštadienį, 8 val. vak. Dr. ir ponios Stankaičių namuose — 15821 Cleveland Rd., Cleveland 12, Ohio. Telefonas ER 1-5266.

• **Lietuvos partizanų kovų dainos**, išleistos Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, jau gautos iš rišyklos. Clevelande jas galima gauti pas Vytautą Stuoogį — 1198 East 84 St., tel. SW 5-4676; Marijų Blyną — 6823 Bayliss Ave. telef. 361-8165; Vladą Ramanauską — 18310 Marcella Rd., telef. IV 1-6700 ir Dirvoje.

• **Ispanų Ximenez-Vargas baletas**, pagarsėjęs Europoje ir visam pasauly, koncertuoja kovo 16 d., penktadienį, 8:30 val. Music Hall. Programoje ispanų ir Pietų Amerikos kraštų šokiai. Tai antros jų gastrolės

Amerikoje ir pirmos Clevelande. Amerikoje jie yra gastroliavę 1958 metais.

Bilietai parduodami Cleveland Opera Ass'n — 2816 Euclid Ave. ir Burrows knygyne — 419 Euclid Ave.

• **A. Balašaitienė**, dirbanti Cleveland Trust Co., E. 105 ir St. Clair skyriuje kaip kasininkė prie lango, darbu baigiantis buvo bandoma apiplėšti. Ji susiorientavusi perpuolė ant grindų ir paspaudė aliarmo signalus. Plėšikas pabėgo nieko nelaimėjęs.

• **Salamander krautuvė** pakeitė adresą. Salamander batų krautuvės buvusios patalpos, prekybai plečiantis, pasidarė permažos. Šiomis dienomis krautuvė persikėlė į dideles, gražias patalpas prie pat gyvo West Side marketo — 2546 Lorain Ave. Smulkiau apie tai žiūr. skelbimą šiame puslapy.

• **Lietuvių Prekybos Namams** (6905 Superior Ave.) skubiai reikalinga pardavėja.

Suinteresuotos prašoma kreiptis į Baltic Delicat. savininkus.

• **Išnuomojamas 3 kamb.** butas su vonia suaugusiems. Mėnesiui, su šildymu, \$35.00. Kreiptis telefonu UT 1-8258. (33)

BATŲ KRAUTUVĖ

SALAMANDER

persikėlė į naujas, erdvas patalpas, pirmame bloke nuo West Side Market.

GRAND OPENING

bus KOVO 15 D. Atsilankiusieji į naują krautuvę tarp kovo 15 ir 25 d. turės progos laimėti vieną iš dešimties prizų — porą batų, be įsipareigojimo ką nors pirkti.

Naujas adresas:

2546 Lorain Ave. Cleveland 13, Ohio

Tel. 241-6788

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

KAS IR KUR?

• Lietuvos atstovas ir ponias O. Kajeckienė kovo 13 d. surengė Pasintinybėje priėmimą Pavergtųjų Europos Tautų (ACEN) vykd. komiteto garbei. Priėmimo dalyvavo devynių pavergtųjų Europos tautų komitetų pirmininkai su P. E. T. vykd. komitetu priešakyje, kuriam šiemet vadovauja Ferene Nagy, buvęs Vengrijos ministras pirmininkas.

Į priėmimą taip pat atsilankė Valst. Departamento pareigūnai, kongresmanai ir keletas diplomatų. Be to, jame buvo ir Washingtono gyvenančių Pabaltijo valstybių politiniai veikėjai.

Solistė DAIVA MONGIRDAITĖ dainuos Bostone per Velykas lapinių rengiamame šokių ir lietuviško meno vakare "Tėvynės garsai".

• Per JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybą, lietuvių milijoniniam fondui aukojo sekančieji asmenys ir institucijos:

LB Clevelando II-ji apylinkė — \$200.00.

Dr. Antanas Razma — \$100.00.

LB Rochesterio apylinkė — \$400.00.

J. Stanevičius, mokinyš iš Clevelando — \$1.00.

V. Stanevičius, studentas iš Clevelando — \$3.00.

• Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapija savo dešimtmečio sukaktį rengia kovo 17-18 d. Chic-

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Elizabetho skyrius kovo 3 d. atšventė dešimtmetį, į kurį atsilankė gausiai svečių iš gretimųjų skyrių. Nuotraukoje Alg. Kačanausko vadovaujamas Rūtos choras programos metu. Prie ilgojo stalo sėdi svečiai: J. Dilienė, inž. V. Dilis, Dr. S. Petrauskas, O. Petrauskienė, LNT pirmininkas V. Rastenis, LNF pirmininkė E. Čekienė, VLIKO vicepirm. J. Stiklorius, JAV kongreso atstovė Florence P. Dwyer, ALTS valdybos pirmininkas V. Abraitis, S. Abraitienė, prof. J. Žilvičius, p. Zenkuvienė ir A. Zenkus, skyriaus įsteigėjas.

Vyt. Maželio nuotrauka

UOSIUI JUODVALKIUI PREMIJA UŽ PROJEKTĄ

East Chicagos Washingtono vidurinės mokyklos antraklasis (sofomoras) UOSIS JUODVALKIS (sofomoras) UOSIS JUODVALKIS šiomis dienomis pateko į amerikiečių spaudą. "Popular Science" vasario mėn. numerio patobulinimų ir sugestijų (Shortcuts and Tips) skyriuje įdėjo Uosio su projektuotą įrankių dėžės šiką. Pagrindinė naujovė yra ta, kad šios dėžės dugnas ne iš medžio, kaip paprastai, bet padarytas panaudojanti dvi kartas tinklos vielos tinklo, pro kurį iškrenta pi-

venos ir skiedrelės. Dėl to dėžė praminta self-cleaning toolbox. Už šį projektą Uosis gavo čekiuką iš magazino redakcijos. Vidurinės mokyklos direktorius, sužinojęs apie savo mokinio išradimo paskelbimą techniniame magazine, tikrai nustebė, nes nieko panašaus lig šiol nebūta jo vadovaujamoje mokykloje. Žmogus nutarė, kad talento pasireiškimas turi būti iškeltas artimojoje aplinkoje. Tad pasi-

goje. Iškilnių vakarienių įvyks kovo 17 d., šeštadienį, 7 val. vakaro bažnyčios salėje. Sekmadienį, kovo 18 d., 10 val. ryto iškilmingos paimalos.

Tėviškės parapijos bažnyčios adresas: 6641 So. Troy, Chicago.

• Inž. Jonas Gaižutis, Dirvos nuolatinis bendradarbis iš Detroito, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 anka-

UOSIS JUODVALKIS, sūnus Antano ir Onos Juodvalkių, Dirvos skaitytojų ir rėmėjų, iš E. Chicagos, Ind.

kvietė trijų aplinkinių laikraščių -- Hammond Times, Calumet News ir East Chicago Globe -- atstovus ir supažindino su paskelbtuoju projektu bei su jaunu jos autoriumi. Ta proga laikraštiniškai patys pasipešiojo žinių apie Uosio gyvenimą ir mokslų eigą. Visi trys įdėjo dailius aprašymus. Hammond Times išspausdino sekmadieniniame "Every Week" priede su fotografija.

Greta kitų dalykų, juose iškeliamas, kad Uosis yra lietuvių tautybės ir kad šeštadieniais lanko lituanistikos vidurinę mokyklą Chicagoje.

Moksle Uosis yra itin pažangus. Washingtono vidurinėje mokykloje jis yra pirmiausių mokinių garbės sąrašas. Lituanistinėje mokykloje, kurią baigs jau šį pavasarį, sekasi irgi labai gerai.

Atspėjama laiką Uosis sunaudoja savo pomėgiui -- knygų rinkimui, kurio išmoko vidurinėje mokykloje, o pasitobulino toje šakoje iš vadovėlių. Turi dailiai iširšęs savo knygas ir magazinus. Toliau pamažu imasi iš tėvo gausaus lituanistinio knygyno į kietus viršelius piaustyti tuos egzempliorius, kurie lig šiol buvo be jų.

SK.

Tautinės Sąjungos Elizabetho skyrius minėjo dešimtmetį

ALT S-gos Elizabeth skyrius, kuriam vadovauja Baly Vyliadas, kovo 3 dieną iškilmingai atšventė savo veiklos dešimties metų sukaktį dalyvaujant pusrėčio šimto žmonių. Jų tarpe ir kongreso atstovė Florence P. Dwyer, kuri savo trumpam žodyje griežtai pasisakė prieš tautų kolonializmą.

Skyriaus pirm. S. Vyliadas, atidarydamas šią iškilmingą šventę, pakvietė sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus ir atsistojimu pagerbti mirusius narius. Trumpai apibūdino šio sukaktuvinio skyriaus veiklą, kuris per dešimtį metų ALT S-gos darbų ir laimėjimų pagrindas yra idėjos nemažą įnašą. Toliau programai vadovauti pakvietė Ireną Veblaitienę, talentingą jaunosios kartos atstovę, kuri savo brandžiu ir meniškai tariamą žodžiu buvo labai šiltai publikos sutikta.

Be to, ji ir pati padėklavo iš S. Lauciaus naujai išėjusios poezijos. Prasmingi žodžiai ir deklamuotojos gilus įsijautimas ne vienam klausytojui ir ašarą išspaudė.

Meninė dalyje maloniai nuteikė jauna solistė Irena Stankūnaitė, akompanuojant jos tėveliui J. Stankūnui, sudainuodama jo paties kompoziciją -- Ką vėjai pučia? A. Kačanausko -- Mano gimtinė, Kad aš našlaitė, S. Čerienės-Mulks -- Lietuvos laukai ir keletą arijų iš operų.

Ir bene didžiausią programos dalį atliko Rūtos ansamblis, diriguojamas muz. A. Kačanausko su įvairiomis variacijomis, būtent: solistas Liudas Stukas, palydint chorui, moterų choras su soliste F. Širm, duetas V. Mėlynienės ir O. Skurvydienės ir k.

Programa buvo turininga, įdomi ir neperkrauta, kaip dažnai pasitaiko.

Po meninės dalies buvo vaišės, kurių metu dešimtmečio sulaukusį Elizabetho skyrių žodžiu sveikino: ALT S-gos pirm. V. Abraitis, LNT pirm. V. Rastenis, VLIKO vicepirm. J. Stiklorius, LNF pirm. E. Čekienė, A. Jonys ir kiti.

Malonu pažymėti, kad sukaktuvinį skyrių savo atsilankymu pagerbė visi kaimyniniai Sąjungos skyriai: New Yorko 1-sis ir 11-tas, Philadelphia, Newarko ir kt. Dalyvavo New Jersey Bendruomenės apygardos pirm. V. Dilis.

Minėjimas buvo labai gerai organizuotas ir po oficialios dalies, grojant Gutauskų orkestrui, svečiai linksmai pasižaidė. Be pirmininko B. Vyliado šventės pasisekimui daug pasidarbavo rengimo komisija, kurią sudarė: Ignas Ožalas, Jonas Švedas ir Kazys Ožalas. Šeimininkavo Didžbaalienė.

Kr.

BALTIMORE

L. T. S-gos Baltimorės skyrius rengia įdomią ir aktualią kalbininko Leonardo Dambriūno paskaitą. Tema: "Ar verta pasilikti lietuvių išeivijoje". Panašiu klausimu spaudoje yra buvę kelios diskusijos studentijos tarpe.

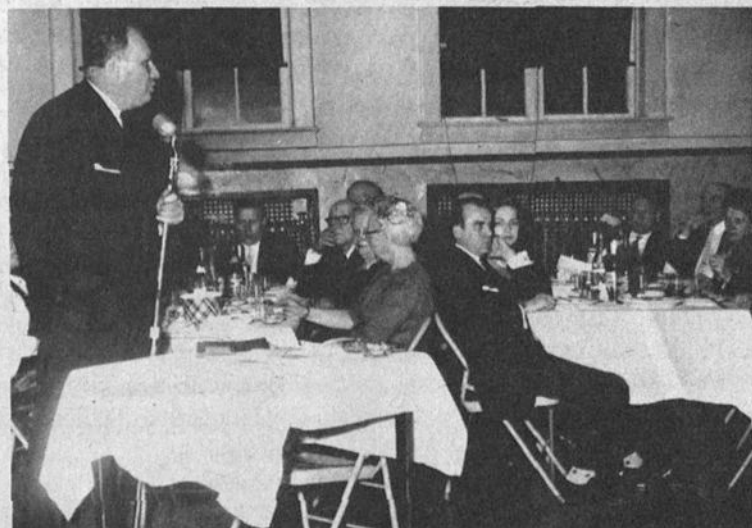
Baltimorėje yra gražus būrys organizuoto jaunimo: sporto Klube "Neringa", atletikuose, skautuose, studentų sąjungose ir kitur. Reikia tikėti, kad baltimoriečiai ne tik jaunimas, bet ir suaugusieji bei senimas paskaiton gausiai atsilankys. Po paskaitos bus trumpa diskusija ir paklausimai. Paskaita vyks sekmadienį, kovo 18 dieną, 4 val. po pietų Lietuvių svetainės patalpose. Įėjimas veltui.

M. Ka.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

JAV kongreso atstovė Florence P. Dwyer, dalyvavusi ALTS Elizabetho skyriaus dešimtmečio šventėje, buvo apdovanota gėlėmis. Ją sveikina skyriaus pirmininkas B. Vyliadas ir pobūvio programos vedėja Irena Veblaitienė. Prie stalo sėdi E. Čekienė ir J. Stiklorius.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybos pirmininkas Vytautas Abraitis kalba Elizabetho skyriaus dešimtmečio šventėje.

Irena Stankūnaitė, akompanuojant tėveliui muzikui Juozui Stankūnui, išpildžiusi šventėje meninę programą.

Vyt. Maželio nuotraukos

E. CHICAGO

Atšventė vardines

Tautinės Sąjungos skyriaus pirmininkas Kazimieras Pocius kovo 3 d. atšventė vardines, kurios įvyko jo namuose -- 3908 Fir St., Harbor, Indiana.

Vardinių progą vaišėse dalyvavo gražus būrys jo draugų-bičiulių ir dauguma skyriaus narių su žmonomis.

Vaišių metu pasikeista nuoširdžiais sveikinimais, palinkėta varduvininkui ir jo mieliai šeimai asmeniškoms laimėms.

Tautinės Sąjungos skyriaus valdybos ir narių vardu žodį tarė valdybos narys Jonas Rimkūnas, kuris taip pat buvo to vakaro vaišių

stalo vedėju, o jam talkino Kazimieras Domarkas.

Visus to vakaro dalyvius -- svečius Elena Pocienė pavaišino skaniais lietuviškais valgiais.

SLA susirinkimas

Susirinkimo Lietuvių Amerikoje 185 kuopos susirinkimas buvo sušauktas kovo 6 d., 7:30 val. vakare kuopos svetainėje Harbor, Indiana.

Susirinkimui pirmininkavo kuopos pirm. Juozas Liubinas. Sekretoriavo Ieva Liubinienė.

Susirinkimas narių gausumu nepasizymėjo. Iš esamų kuopoje per 200 narių į susirinkimą atėjo vos 15 narių. O susirinkimas buvo svarbus -- rinkimas vyriausios SLA vadovybės. Pakenė

JONUI CHMIELIAUSKUI

mirus, poniai JADVYGAI ir dukteriai IRENAI su šeima reiškia giliausią užuojautą ir kartu liūdime

Kalendrų šeima

Mūsų mielam bičiuliui

JONUI CHMIELIAUSKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą jo žmonai JADVYGAI ir dukrai IRENAI su šeima reiškia

Ignatavičių šeima

Visiems, kurie dalyvaudami laidotuvsėse, minėjimuose ar užuojautomis pagerbė mūsų sūnų ir brolių

JURGI JAKS-TYRĮ,

žuvusį 1961 m. rugsėjo 11 dieną, siunčiame mūsų nuoširdžią padėką iš Lietuvos.

Elena Jaks-Tyrienė ir Elena Šinkūnienė